

CPC Finland Oy
Mattias Järvinen
Unionsgatan 22
00130 HELSINGFORS

Ärende **Kontaktmyndighetens utlåtande om programmet för miljökonsekvensbedömning av vindkraftsparkerna i Lappfjärd och Lakiakangas**

1. UPPGIFTER OM PROJEKTET OCH MKB-FÖRFARANDET

Projektnamn: Vindkraftsparkerna i Lappfjärd och Lakiakangas
Den projektansvarige: CPC Finland Oy Unionsgatan 22, 00130 HELSINGFORS
Den projektansvariges MKB-konsult: FCG Finnish Consulting Group OY Osmovägen 34 / PB 950, 00601 HELSINGFORS

Kontaktmyndighet: Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten, ansvarsområdet för miljö och naturresurser, PB 262, 65101 VASA

Bedömningsprogrammet har anlänt: 4.4.2012

1.1 Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

Syftet med MKB-förfarandet är att främja identifiering, bedömning och iakttagande av projektets betydande miljökonsekvenser i planeringen och beslutsfattandet samt att samtidigt öka medborgarnas tillgång till information och möjligheter att delta. I MKB-förfarandet fattas inga beslut om projektet, utan målet är att producera mångsidig information till grund för beslutsfattandet. Vindkraftsbyggande fordrar alltid tillämpning av ett förfarande vid miljökonsekvensbedömning enligt MKB-lagen om projektet omfattar minst 10 vindkraftverk eller den totala effekten av vindkraftverken är minst 30 MW (MKB-förordningen).

I det första skedet av bedömningsförfarandet som har två skeden behandlas bedömningsprogrammet som är den projektansvariges plan om vilka alternativ det finns för projektet, vilka miljökonsekvenser som ska utredas och med vilka metoder samt hur bedömningsförfarandet kommer att ordnas. Utgående från utlåtandena och åsikterna som ges om programmet sammanställer kontaktmyndigheten ett eget utlåtande, som bör beaktas när bedömningsprogrammet genomförs.

På basis av utlåtandena och åsikterna som framförs om bedömningsprogrammet utarbetas en miljökonsekvensbeskrivning. I beskrivningen ges information om projektet och projektalternativen samt en enhetlig uppskattning om deras miljökonsekvenser. Utgående från utlåtandena och åsikterna som ges om beskrivningen sammanställer kontaktmyndigheten ett eget utlåtande, i vilket

granskas hur kraven som ställs på innehållet i en bedömningsbeskrivning enligt MKB-förordningen har fullföljts. MKB-förfarandet avslutas i och med detta.

Bedömningsbeskrivningen och kontaktmyndighetens utlåtande om den bifogas till eventuella tillståndsansökningar eller andra ansökningar som fordras för att projektet ska kunna genomföras. Beslutsfattaren måste i sitt beslut konstatera på vilket sätt utlåtandet har beaktats.

1.2 Uppgifter om projektet

Vindkraftsprojektet består av två närliggande vindparksområden. Planeringsområdet för Lappfjärds vindkraftspark ligger cirka nio kilometer från Kristinestads centrum mot sydost och dess areal är cirka 4 800 hektar. Största delen av området ligger i Kristinestad och cirka 60 hektar i Storå kommun. Planeringsområdet för Lakiakangas vindkraftspark ligger cirka en kilometer öster om Lappfjärds vindkraftspark och dess areal är cirka 4 500 hektar. Lakiakangas vindkraftspark ligger till största delen i Storå, men cirka 1 800 hektar ligger i Kristinestad och 80 hektar i Bötom kommun.

Vindkraftverken kommer att placeras minst en kilometer från närmaste bebyggelse. Avståndet mellan kraftverken kommer att vara 500–800 meter. För anläggningen av kraftverken behövs en trädfri yta på en hektar för varje vindkraftverk.

Det befintliga vägnätet utvidgas så att det möjliggör transporttrafik till kraftverksområdena. Beroende på vilket alternativ som väljs byggs högst cirka 50 kilometer nytt vägnät och vägnät som ska förbättras på Lappfjärds vindparksområde och cirka 40 kilometer på Lakiakangas vindparksområde.

Beroende på vilket kraftlinjealternativ som väljs byggs en cirka 30 kilometer 110 kV:s luftledning för överföringen av den el som vindkraftsparkerna producerar.

För Lappfjärds och Lakiakangas vindkraftsparker utarbetas delgeneralplaner som möjliggör ansökan om bygglov. Vindkraftsparkerna ligger huvudsakligen på det område som har anvisats som område lämpligt för vindkraftsproduktion i framtida Österbottens etappplansplan 2, som gäller energiförsörjningen.

Beroende på alternativ skulle Lappfjärds och Lakiakangas vindkraftsparker bestå av sammanlagt cirka 100 vindkraftverk. Enhetseffekten för den typ av vindkraftverk som ska användas är cirka 3 MW, och den sammanlagda kapaciteten skulle vara cirka 300 MW. Enligt uppskattning blir den årliga nettoproduktionen i klass med 720 GWh.

För anläggningen av vindkraftverken behövs ett vägnät i gott skick som kan användas året runt. Vägarna ska vara cirka sex meter breda. För anläggningen av vägarna används kross eller naturgrus. Längden på de vägar som ska byggas eller iståndsättas är totalt cirka 90 kilometer, om vindkraftsparkerna förverkligas enligt det största alternativet. De befintliga skogsvägarna kan utnyttjas när vindkraftsparken byggs och underhålls.

Vindkraftsparken kommer att anslutas med en 110 kilovolts (kV) kraftledning till Kristinestads elstation som för tillfället byggs på norra sidan av Kristinestad. Enligt den preliminära planen kommer kraftledningen i sin helhet att byggas som luftledning.

Vindparksområdena är huvudsakligen i privat ägo och CPC Finland Oy har slutit arrendeavtal med markägarna om arrendering av området för företagets bruk.

Alternativ som granskas i miljökonsekvensbedömningen

För projektet granskas sammanlagt fem alternativ med varierande antal vindkraftverk, olika byggplatser och kraftledningsdragning.

I projektet granskas inga s.k. storleksalternativ, utan vindkraftverket som används i projektet består av ett ca 140 meter högt cylinderformat torn, ett maskinrum och en trebladig rotor som har en diameter på ca 120 meter. I alla alternativ byggs kraftledningen som 110 kV:s luftledning.

Alternativ 1A: En mindre vindkraftspark på Lappfjärds projektområde.

I alternativ 1A byggs 18 vindkraftverk med en total kapacitet på cirka 50 MW på Lappfjärds vindparksområde. Vindkraftsparkens transformatorstation placeras på den nordöstra sidan av Tupaneva. För elöverföringen utnyttjas EPV Vindkraft Ab:s 110 kV:s luftledning som byggs i samband med vindkraftsparken i Ömossa.

Alternativ 1B: En större vindkraftspark på Lappfjärds projektområde.

I alternativ 1B består vindkraftsparken av cirka 50 vindkraftverk med en total kapacitet på cirka 150 MW. Vindkraftsparkens transformatorstation placeras på den nordöstra sidan av Tupaneva. Från elstationen byggs en ny 110 kV:s luftledning mot öster till den befintliga 220 kV:s högspänningslinjen. Bredvid den fortsätter ledningen till Kristinestad.

Alternativ 2A: En mindre vindkraftspark på Lakiakangas projektområde

I alternativ 2A består vindkraftsparken av 18 vindkraftverk med en total kapacitet på cirka 50 MW. Vindkraftsparkens transformatorstation placeras i Haaparanta i Storå. För vindkraftsparkens elöverföring byggs en jordkabel till EPV Alueverkko Oy:s 110 kV:s luftledning i nordöst.

Alternativ 2B: En större vindkraftspark på Lakiakangas projektområde

I alternativ 2B byggs cirka 50 vindkraftverk med en total kapacitet på cirka 150 MW på Lakiakangas vindparksområde. Vindkraftsparkens transformatorstation placeras sydost om Korsbäck. För vindkraftsparkens elöverföring byggs en 110 kV:s luftledning från projektområdet mot väster till den befintliga 220 kV:s högspänningslinjen, varifrån den fortsätter längs den nuvarande linjen norrut till Kristinestad.

Alternativ 3: Stora vindkraftsparker både på Lappfjärds och på Lakiakangas projektområden.

Vindkraftsparkerna består av totalt ca 100 vindkraftverk med en gemensam effekt på ca 300 MW. Vindkraftsparkernas transformatorstationer placeras nordost om Tupaneva och sydost om Korsbäck. För elöverföringen byggs 110 kV:s luftledningar väster- och österut ända fram till den nuvarande 220 kV:s högspänningslinjen och bredvid den fortsätter ledningen ända till Kristinestad.

Alternativ 0: I det s.k. nollalternativet genomförs inte projektet, utan motsvarande elmängd produceras med andra metoder.

1.3 Planer, tillstånd och beslut som fordras för projektet

I bedömningsprogrammet presenteras på behörigt sätt de planer, tillstånd och beslut som behövs för projektet. Nedan behandlas noggrannare planerna, tillstånden och besluten i anslutning till genomföring av projektet och som är viktiga med avsikt på MKB-förfarandet.

Österbottens landskapsplan

Den norra och östra delen av vindkraftsparken i Lappfjärd ligger i området för utveckling av Lappfjärds ådal i Österbottens landskapsplan (mk-1). Vid områdesplanering bör man främja hållbart nyttjande av naturen och miljön, landskapsvård och vattenkvaliteten i den outbyggda ån inklusive

dess avrinningsområde. Friluftslederna och rekreativsmöjligheterna i området bör utvecklas. Lappfjärds å och dess betydelse som ett för naturen och fiskbeståndet värdefullt vattendrag bör främjas. De nordvästra delarna hör till området med turistattraktioner (mv-1) Kaskö – Kristinestad, där man vid planering och utveckling av turismrelaterade funktioner bör fästa uppmärksamhet vid områdets särdrag och dra nytta av deras attraktionskraft. Byggnad för turism och rekreation bör anpassas till miljön.

Vindkraftsparkens område i Lappfjärd ligger huvudsakligen i Lappfjärds ås avrinningsområde, som i landskapsplanen har märkts ut som ett område som kräver särskilt skydd och som har klassificerats som ett internationellt värdefullt Project aqua-objekt. Vid områdesplanering bör områdets status som ett internationellt värdefullt skyddsobjekt beaktas. Vid åtgärder på området bör särskild uppmärksamhet fästas vid vattenkvaliteten i vattendraget och ändringar som den utsätts för.

I projektområdet ligger två viktiga grundvattenområden för vattentäkt, där det enligt planerna ska byggas 3 vindkraftverk. Enligt planeringsbestämmelsen i landskapsplanen ska anläggningar och funktioner som medför risk för att grundvattnen förorenas eller förändras placeras på tillräckligt långt avstånd från viktiga och för vattentäkt lämpliga grundvattenområden. Planering av nya vägar och flygfält på grundvattenområden bör undvikas. Marktäkt får inte planeras i närskydds-zoner för vattentäkt eller planerad vattentäkt. I närheten av grundvattenområdet finns också beteckningen eo-2, som avser samarbetsområde för vattentäkt och marktäkt på Risåsen i Korsbäck. Nya marktäktstillstånd ska avgöras som en del av en övergripande täktplan med huvudvikt på istandsättning och eftervård av området.

I den mellersta och norra delen av projektområdet finns beteckningen eo-4 som beskriver områden för bergstäkt. För området finns en gällande byggbegränsning enligt 33 § i markanvändnings- och bygglagen.

I projektområdet finns också Änikoskrossen- Stormossen (SSO100283) (SL2), som är ett objekt i det riksomfattande myrskyddsprogrammet och som även hör till Natura 2000-nätverket. I planeringen ska det tillses att sådana naturvärden bevaras och tryggas, och åtgärder som riskerar dessa värden undviks, för vilkas skydd området har inrättats eller är avsett att inrättas till naturskyddsområde.

Kombinationen av landskapsplaner i Södra Österbotten

Den östra delen av vindkraftsparkens område i Lakiakangas ligger i Södra Österbottens landskapsplans område. I kombinationen av landskapsplanerna har denna punkt av projektområdet beteckningen grundvattenområde, där åtgärderna ska planeras så att grundvattnets kvalitet inte försämras eller grundvattenområdets kapacitet minskar.

Etapplan 1. vindkraft

Landskapsförbundet Etelä-Pohjanmaan liitto har beslutat att etappvis revidera landskapsplanen. Syftet med den första etapplandskapsplanen är att anvisa de områden som passar bäst för vindkraft. Områdena fastställs på basis av en specialutredning, de riksomfattande målen för områdesanvändningen, förhandlingar med de berörda, pågående vindkraftsprojekt och andra planer som ligger till grund för dem. Planprocessen har officiellt inletts i maj 2011 och planförslaget uppskattas bli färdigt före slutet av år 2012.

Generalplanen

Projektområdet i Lappfjärd ligger delvis i området för Lappfjärds generalplan (Kristinestad 2010). För den norra delen av projektområdet i Lappfjärd gäller delgeneralplanen för Lappfjärd (godkänd 23.8.2010). Enligt planerna placeras inga vindkraftverk i planområdet.

I delgeneralplanen har projektområdet försetts med beteckningen för ett marktäktsområde enligt marktäktslagen (EO) och ett industri- och lagringsområde (T).

Detaljplan

Det planerade vindkraftsområdet ligger i ett område där stadsfullmäktiges godkända detaljplan för Lappfjärd (Lappfjärd 2010) gäller. Enligt den preliminära planen placeras inga vindkraftverk i det detaljplanerade området.

Etapplan 2

Österbottens förbund påpekar att Etapplan 2 helt och hållet har lämnas bort i bedömningsprogrammet. Etapplan 2 uppdaterar den fastställda landskapsplanen med avsikt på energiförsörjningen. Planen är i utkastskedet och vindkraftsparkernas områden i Lappfjärd och Lakiakangas finns till största del med i planutkastet. Området i Lappfjärd och Lakiakangas finns också med i tilläggsutredningen för utredningen *Förnyelsebara energiformer och deras placering i Österbotten* som gjordes för etapplanen. Etelä-Pohjanmaan liitto påminner om att projektet ligger i två landskap, varför man måste se till att planeringen av området framskrider i intensivt samarbete med landskapsplaneringen i de båda landskapen. Trots att Etapplan 2 ännu inte har fastställts, är beredningen av planen så långt framskriden att den bör beaktas i projektet framöver.

Undantagslov enligt naturvårdslagen

Sökanden och myndigheterna bör vara medvetna om projektets eventuella konsekvenser för djurarterna enligt bilaga IV (a) i habitatdirektivet. I samband med utredningarna i projektområdet kan man hitta ovan nämnda arters föröknings- och rastplatser, som det enligt 49 § i naturvårdslagen är förbjudet att förstöra eller försämra. Då kan projektet fordra undantagslov enligt 49 § i naturvårdslagen, vilket beviljas av den regionala närings-, trafik- och miljöcentralen.

I den fortsatta planeringen av projektet bör man utreda behovet av undantag från förbuden i 39 § i naturvårdslagen, eftersom det i samband med byggandet av vindkraftsparken är möjligt att flera fridlysta arters livsmiljöer försvinner. Fridlysta arters bon kan skadas eller individer störas om servicevägarna, vindkraftsplatserna eller jordkablarna och kraftledningarna ovan jord byggs under häckningstiden, i ett viktigt rastområde under flyttningstiden eller i övrigt på en plats som är viktig med avsikt på arternas livscykel.

Övriga tillstånd och beslut

Miljö tillstånd enligt 28 § i miljöskyddslagen (86/2000) behövs om vindkraftverken medför sådant oskäligt besvär för grannarna som avses i lagen om vissa grannelagsförhållanden. Vid miljö tillståndsprövningen beaktas bl.a. bullret som kraftverken orsakar samt ljus- och skugg rörelsen som de snurrande rotorbladen ger upphov till. Miljö tillstånd beviljas av kommunens miljö tillståndsmyndighet.

Byggande av vindkraftverk fordrar bygglov enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999) av kommunens byggnadstillsynsmyndighet. Bygglovet ansöks av den som innehar området. Förutsättningen är att MKB-förfarandet är avslutat och Finavia har gett utlåtande i syfte att trygga flygsäkerheten. När tillstånd beviljas granskar byggnadsinspektören att byggplanen överensstämmer med den fastställda detaljplanen/generalplanen och byggnadsbestämmelserna.

Enligt 18 § i elmarknadslagen (386/1995) ska tillstånd för byggande av en elledning för en nominell spänning på minst 110 kilovolt begäras hos elmarknadsmyndigheten, dvs. Energimarknadsverket. För fältundersökningarna behövs undersökningstillstånd enligt 84 § i lagen om inlösen av fast egendom och enskilda rättigheter (603/1977) av Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland. För byggande av kraftledningarna behövs inlösnings tillstånd enligt 5 § i lagen om inlösen av fast egendom och enskilda rättigheter av statsrådet. Om inlösnings tillstånd söks för en kraftledning

och det är fråga om inlösen som är av mindre betydelse med avseende på allmänt och enskilt intresse, avgörs ansökan om inlösningstillstånd av den behöriga lantmäteribyrån.

Koppling av kraftverken till regionnätverket fordrar anslutningsavtal. I sitt utlåtande bestrider EPV alueverkko Oy att bolaget skulle ha en 110 kV:s kraftledning enligt alternativ 2A i det aktuella området. Bolaget meddelar också att det inte planerar att bygga en 110 kV:s ledning i området. I sitt utlåtande meddelar EPV Vindkraft Ab att de kommer att bygga en 110 kV:s luftledning enligt elmarknadslagen i samband med vindkraftsparken i Ömossa, som bolaget dock i sin helhet behöver för eget bruk. Därför föreslår EPV Vindkraft att CPC:s vindkraftspark bygger en egen 110 kV:s kraftledning. På basis av dessa utlåtanden finns det oklarheter i fråga om elöverföringssamarbetet i området, vilka bör lösas så snabbt som möjligt.

Fingrid Abp har i princip ställt samma anslutningskrav på vindkraftverk som för andra elproduktionsanläggningar. De allmänna kraven fastställs i anslutningsvillkoren för nordiska vindkraftverk. Vid anslutning till stamnätet efterföljs i övrigt finländska s.k. allmänna anslutningsvillkor (YLE2007) och de systemtekniska krav som ställs på kraftverk (VJV2007).

Enligt 165 § i luftfartslagen (1194/2009) måste man ha flyghindertillstånd beviljat av Luftfartsstyrelsen för anordningar, byggnader, konstruktioner eller märken som reser sig högre än 30 meter över markytan. Områdets innehavare ansöker om tillståndet och ansökningarna handläggs av Trafiksäkerhetsverket TraFi. I flyghindertillståndet kan objektets höjd begränsas om flygtrafikens säkerhet eller smidighet fordrar det. För att en eventuell höjdbegränsning inte ska komma som en överraskning i byggskedet, har Finavia upprättat ett geografiskt informationsmaterial som kan användas i planeringsskedet. I materialet beskrivs de områden där höjden på flyghinder kan begränsas. Materialet kan laddas ner på Finavias webbplats www.finavia.fi/esteeton-ilmatila

Byggande av vindkraftverken fordrar avtal med markägarna. Byggande av vägar och jordkablarna fordrar behöriga tillstånd. För att genomföra projektet behövs också behöriga utlåtanden av Försvarsmakten (se Västra Finlands Militärläns Stabs utlåtande i bilaga 1).

1.4 MKB-förfarandets anslutning till förfaranden enligt andra lagar

Samtidigt med bedömningen utarbetas en delgeneralplan för vindkraftsområdena i Lappfjärd och Lakiakangas och utredningarna som blir färdiga under bedömningens förlopp är utöver för MKB-förfarandet även till nytta för områdets planläggning. I evenemanget för allmänheten som ordnades 9.5.2012 behandlades både bedömningsprogrammet och generalplanssituationen. I evenemanget för allmänheten som ordnas om bedömningsbeskrivningen kommer även planutkastet att behandlas.

2. KUNGÖRELSE AV BEDÖMNINGSPROGRAMMET OCH HÖRANDE

Kungörelsen och bedömningsprogrammet har varit officiellt framlagda till påseende 2.5 – 31.5.2011 under tjänstetid på de officiella anslagstavlorna i Kristinestad samt Storå och Bötom. Handlingarna har dessutom varit framlagda för allmänheten under samma tid på huvudbiblioteken i alla tre kommunerna och de har också publicerats på Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbottens webbplats. Kungörelsen har publicerats 27.4.2012 i Suupohjan Sanomat och Sydösterbottens Tidning.

Ett informations- och diskussionsmöte för allmänheten ordnades om bedömningsprogrammet 9.5.2012 i Majbo. Under evenemanget kunde man bekanta sig med projektplaneringen, MKB- och planmaterialet samt diskutera med kontaktyndigheten i MKB-förfarandet, den projektansvarige och projektplanerarna. Ungefär 60 lokala invånare deltog i evenemanget.

För att öka möjligheterna till växelverkan och deltagande har aktören kallat samman en uppföljningsgrupp. Till gruppen har kallats de intressegrupper som den projektansvarige anser vara viktiga.

ga. Gruppen sammanträdde i Majbo i Dagsmark 22.2.2012. Under mötet diskuterades bl.a. den tekniska planeringen av projektet, MKB- och planförfarandets genomföring och innehåll och deltagarna gavs möjlighet att kommentera rapportens innehåll innan den läggs fram till påseende.

Utlåtanden om bedömningsprogrammet har begärts av följande: Etelä-Pohjanmaan liitto, Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo, Finlands skogcentral Kusten, Fingrid Abp, Luftfartsverket Finavia, Luftstridskrafternas Stab, kommunstyrelsen i Storå, kommunstyrelsen i Bötom, stadsstyrelsen i Kristinestad, Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä, Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland, social- och hälsovård, Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland, miljöansvarsområdet, Västra Finlands Militärläns Stab, Världsnaturfonden (WWF) Finlands havsönsarbetsgrupp, Sjöstridskrafternas Stab, Forststyrelsen/Österbottens naturtjänster, Metsänhoitoyhdistys Etelä-Pohjanmaa ry, Museiverket, Natur och Miljö rf, ELY-centralen i Österbotten/fiskerigruppen, Österbottens förbund, Österbottens museum, Österbottens viltvårdsdistrikt, Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland, Ilmajoen riistanhoitoyhdistys, Österbottens vatten och miljö, Huvudstaben, Skogsvårdsföreningen Österbotten rf., Finlands naturskyddsförbunds Österbotten distrikt, Finlands skogscentral, Etelä- ja Keski-Pohjanmaa, Suupohjan lintutieteellinen yhdistys, Svenska Österbottens jaktvårdsdistrikt, Kommunikationsverket, Österbottens svenska producentförbund rf., ELY-centralen i Södra Österbotten/Trafik och infrastruktur, ELY-centralen i Södra Österbotten/Enheten för områdesanvändning och vattentjänster, ELY-centralen i Södra Österbotten/Enheten för naturmiljön, ELY-centralen i Södra Österbotten/Enheten för vattenresurser, ELY-centralen i Södra Österbotten/Miljöskyddsenheten.

Sammanlagt 20 utlåtanden och 2 åsikter har lämnats in till kontaktmyndigheten. Kopior av dessa har skickats till den projektansvarige.

3.SAMMANDRAG AV UTLÅTANDEN OCH ÅSIKTER

I utlåtandena anses att programmet för miljökonsekvensbedömning av vindkraftsparkerna i Lappfjärd och Lakiakangas i regel överensstämmer med MKB-lagen och –förordningen. I det stora hela fanns det mycket lite att påpeka om programmet. De viktigaste behoven av komplettering gäller iakttagandet av eventuella naturliga bäckar och dammar, precisering av fågelutredningarna, i synnerhet höstflyttningen och lekplatserna. Berghällar bör i egenskap av skyddsobjekt beaktas och ytterligare föreslås preciseringar av fladdermössutredningarna.

Placeringen av vindkraftverk i grundvattenområdena vållade det största bekymret och man önskade att de tas bort. Det föreslås också att två vindkraftverk mellan Naturaområdena Stormossen och Änikoskmossen tas bort.

Två åsikter som har undertecknats av 4 privatpersoner lämnades in. I åsikterna framträdde oro om elledningarna, under vilka man måste avverka en avsevärd mängd skog. En stor olägenhet ansågs även vara att skogsområdet splittras och att det blir svårare att bedriva skogsbruk. Även landskapet förändras i stor utsträckning. Det ansågs vara en brist att projektets uppföljningsgrupp inte har en representant för jaktföreningen i Vanhakylä eller från byaföreningarna.

Utlåtandena och åsikterna framförs delvis förkortade i bilaga 1 och det viktigaste innehållet har tagits med i kontaktmyndighetens utlåtande.

4.KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE

4.1 Projektbeskrivning

Projektbeskrivningen bör innehålla tillräckliga uppgifter till grund för miljökonsekvensbedömningen. I bedömningsprogrammet framförs behöriga uppgifter om den projektansvarige, projektet och dess

syfte och alternativ, som även omfattar alternativet att inte genomföra projektet, dvs. ett nollalternativ.

Enligt aktören grundar sig projektet på de klimatpolitiska mål som Finland har förbundit sig till genom internationella avtal och som medlem av EU. Målen i klimat- och energistrategin på lång sikt stöder också syftet att öka vindkraftens totala kapacitet. Dessutom har bolaget egna teknisk-ekonomiska mål.

Projekthelheten har definierats så att den omfattar de planerade anläggningarna, en elöverföringsplan och nödvändiga vägar. Övriga vindkraftsprojekt som planerats inom en 20 km:s radie (11 st.) och deras nuläge har också i huvuddrag framförts i bedömningsprogrammet. Projekten har blivit fler och det är skäl att uppdatera situationen.

För att bygga vindkraftverken behövs vägar i gott skick, vilka planeras samtidigt med projektets MKB-process. Vägarna kommer att vara ungefär sex meter breda. I skogsterräng röjs och fällt träd på ett ca 12–15 meter brett område för vägdragningen. Vägarnas maximala lutning är tio procent och minsta krökningsradie 50–60 meter. För anläggningen av vägarna används kross eller naturgrus. Längden på de vägar som ska byggas eller iståndsättas är totalt cirka 90 kilometer, om vindkraftsparkerna förverkligas enligt det största alternativet. Efter anläggningen används vägnätet för service- och övervakningsåtgärder vid vindkraftverken. Vägarna betjänar också lokala markägare och andra som rör sig på området.

Vägbyggen kan ställvis orsaka betydande konsekvenser, varför det allteftersom planeras kan bli nödvändigt att göra upp noggrannare kartor i synnerhet i närheten av känsliga objekt såsom bebyggelse, friluftsfunktioner, fornminnen och eventuella andra känsliga naturobjekt som framträder under utredningarna. I bedömningsbeskrivningen bör även presenteras en uppskattning om hur mycket jordmassor som behövs för att bygga vägarna.

I bedömningsprogrammet behandlas också nedläggning av vindkraftverken. Drifttiden uppskattas vara 25 år och åtminstone trettio år för kablarnas del. Områdets framtida användning bestämmer långt vilka konstruktioner som eventuellt lämnas kvar i området. I regel kommer konstruktionerna ovan jord sannolikt att rivas när verksamheten avslutas.

I bedömningsprogrammet framförs behöriga uppgifter om projektets planeringskedje, planerings- och genomföringstidtabell samt en realistisk uppskattning om när utredningarna och bedömningsbeskrivningen blir färdiga. I utlåtandena ansågs tiden som reservats för fältarbete vara alldeles för kort med tanke på hur stort området är. Detta bör beaktas och det bör reserveras tillräckligt med tid för fältarbetet.

4.2 Behandling av alternativen

I alternativ 1 placeras vindkraftsparken endast i projektområdet i Lappfjärd. I området byggs beroende på underalternativ antingen 18 eller ca 50 vindkraftverk. Vindkraftverken förenas med en 20 kV:s jordkabel som enligt planerna ska läggas ner i samband med servicevägarna. I området byggs en elstation. Elöverföringen till Fingrid Abp:s elstation i Kristinestad skulle i alternativ A ske i EPV Alueverkko Oy:s luftledning. I alternativ B byggs en ny 110 kV:s luftledning från elstationen österut till den nuvarande 220 kV:s högspänningsledningen. Den nya luftledningen byggs i samband med den nuvarande ledningsgatan ända till Kristinestad.

I alternativ 2A består vindkraftsparken av 18 vindkraftverk med en gemensam effekt på ca 50 MW. Vindkraftverken förenas med en 20 kV:s jordkabel som dras till den befintliga 110 kV:s luftledningen till elstationen som byggs vid Haaparanta i Storå. Vindkraftsparkens interna jordkablar läggs ner i samband med servicevägarna.

I alternativ 2B byggs ca 50 vindkraftverk i vindparksområdet i Lakiakangas. Inom projektområdet förenas vindkraftverken med en 20 kV:s jordkabel som läggs ner i samband med servicevägarna. I området byggs en ny elstation som förenar området med 110 kV:s luftledningen som ska byggas till 400 kV:s elstationen som Fingrid Abp bygger i Kristinestad.

Luftledningen som byggs i samband med vindkraftsparken byggs från projektområdet ända fram till 220 kV:s högspänningsledningen, varifrån den fortsätter norrut längs den nuvarande ledningen ända fram till Kristinestad.

I alternativ 3 består vindkraftsparken av projektområdena både i Lappfjärd och i Lakiakangas. Enligt alternativen 1B och 2B placeras sammanlagt ca 100 vindkraftverk i området. Kraftverken förenas med 20 kV:s jordkabler till elstationerna som ska byggas i området.

Från projektområdena i Lakiakangas och Lappfjärd byggs en 110 kV:s luftledning till den nuvarande 220 kV:s högspänningsledningen, varifrån ledningen fortsätter norrut längs det nuvarande ledningsområdet. Luftledningen kopplas till 400 kV:s elstationen som Fingrid Abp bygger i Kristinestad.

För elöverföringen kan man eventuellt också utnyttja EPV Vindkraft Ab:s 110 kV:s luftledning i Ömossa, om den byggs. I detta fall byggs en 110 kV:s luftledning från transformatorstationen i Lakiakangas till transformatorstationen i vindkraftsparken i Lappfjärd, där man kopplar ledningen till EPV:s luftledning. Om det byggs ca 50 vindkraftverk på vardera projektområdet, kan all elektricitet inte överföras i EPV:s ledning från Ömossa, utan den norra delen (ALT 2A) kopplas till den nuvarande luftledningen i Haaparanta i Storå.

I nollalternativet granskas situationen att projektet inte genomförs. I nollalternativet fortsätter markanvändningen i parkområdet som förut och energimängden som vindkraftsparken skulle ha producerat framställs med andra energiproduktionsformer. I det nordiska energiproduktionssystemet ersätter energi som framställs med vindkraft i första hand energin som framställs av stenkol.

Miljökonsekvenserna av vindkraftsparkerna i Lappfjärd och Lakiakangas bedöms enligt olika alternativ som jämförs sinsemellan samt med alternativet att inte genomföra projektet, dvs. 0-alternativet. För att jämföra alternativen tillämpas en separerande metod, som framhäver beslutsfattande som baserar sig på olika värdeutgångspunkter. Konsekvenserna som bedömts och skillnaderna mellan alternativen samlas i en tabell för att underlätta inbördes jämförelse av alternativen. I MKB-beskrivningen tar man ställning till huruvida projektet och projektalternativen är genomförbara, men inte till vilket alternativ som är bäst. Denna jämförelsemetod kan anses vara användbar.

Elöverföringssträckningarna som har planerats på basis av EPV Vindkrafts, EPV Alueverkkos och Fingrids utlåtanden är inte tekniskt problemfria och kan inte heller genomföras på det sätt som framförts i alternativen. Elöverföringsplanerna bör revideras så att det inte uppstår överlappande lösningar mellan de olika bolagen.

4.3 Konsekvenser och utredning av dem

4.3.1 Konsekvenser för samhällsstrukturen och markanvändningen

Avsikten är att bedöma konsekvenserna för markanvändningen genom att granska hur byggandet av vindkraftsparken och kraftledningen begränsar markanvändningen i områdena där vindkraftsparken och kraftledningen byggs och i deras närliggande omgivning. Särskild vikt läggs vid områdets huvudsakliga markanvändningsformer såsom jord- och skogsbruk, rekreationsanvändning och jakt. Dessutom beaktas konsekvenserna av att bygga vindkraftverkens fundament och förbindelsevägar samt konsekvenserna av nedläggning för grundvattenområdena i Storåsen och

Lakiakangas användbarhet. I bedömningen av konsekvensernas betydelse fästs uppmärksamhet på i vilken utsträckning det konsekvensdrabbade markanvändningsområdet förändras och hur stor förändringen är regionalt.

Österbottens svenska producentförbund var bekymrat över hur mycket byggandet av vindkraftsparken kommer att begränsa områdets användning för rekreation, jakt och bärplockning. Det förblir oklart i bedömningsprogrammet. Eventuella begränsningar av markanvändningen som byggandet medför bör därför framföras tydligt i bedömningsbeskrivningen.

4.3.2 Konsekvenser för trafiken och trafiksäkerheten

När projektet byggs påverkas trafiken av transporten av vindkraftverk, kraftledningar och byggnadsmaterial. En betydande del av transporterna utgör transport av grus till bygg- och servicevägarna samt betong till fundamenten. Kraftverkskonstruktionerna måste eventuellt också köras som specialtransporter, vilket kan påverka lokaltrafikens smidighet. Under drift påverkas trafiken av enskilda servicebesök vid vindkraftverken. Dessutom kan vindkraftverken i sig påverka trafiksäkerheten på vägarna.

Betydelsen av konsekvensen beror bl.a. på i vilken utsträckning projektet ökar trafikmängderna på de nuvarande vägarna och vilken tolerans dessa vägar har i fråga om trafikbelastning och –säkerhet. Bedömningen av trafikmängderna fordrar en preliminär plan om varifrån jord- och stenmaterialet ska tas, eftersom marksubstanser sannolikt kommer att behövas i betydande mängder.

Eftersom vindkraftverken är stora, kan de utöver landsvägstrafiken även påverka flygtrafikens säkerhet. I bedömningen utreds projektets konsekvenser på basis av Trafiksäkerhetsverkets, dvs. Trafis anvisningar.

Österbottens svenska producentförbund är bekymrat över väganvändningen på våren och hösten, eftersom det är frågan om smala vägar och breda transporter samtidigt som samma vägar behövs för transporter inom jordbruket.

På grund av att vindkraftverken är så stora anser ELY-centralen i Södra Österbottens ansvarsområde för trafik och infrastruktur att det är ändamålsenligt att utreda transportruterna och riskobjekt i vägnätet eller hinder såsom t.ex. broar i MKB-beskrivningen.

Dessutom påminner ansvarsområdet för trafik och infrastruktur om att trafikverket har gett ut en vindkraftsanvisning, i vilken man berättar om kraven på vindkraftverkens avstånd till trafikleder. I samma anvisning förutsätts en utredning om isslungning från kraftverken och den risk som detta medför för trafiken på trafiklederna.

Utredningen torde ge en bra bild av trafikmängderna och de problematiska platserna i anslutning till transporterna. Trafikverkets anvisningar bör beaktas.

4.3.3 Bullerkonsekvenser

I anläggningskedet uppstår bullerkonsekvenser bland annat i anslutning till byggandet av vägar, vindkraftverken, och kraftledningen. Under projektets drifttid orsakar vindkraftverkens roterande rotorblad aerodynamiskt buller. Spridningen av buller i omgivningen är av varierande karaktär och beror bland annat på markens beskaffenhet samt på vindens riktning och dess styrka och temperatur på olika höjder. Bakgrundsljud och tystnad har stor betydelse för hur man uppfattar ljudet från ett vindkraftverk. Bakgrundsbuller orsakas bland annat av den lokala trafiken, vindens eget brus och trädens sus.

Konsekvenserna av spridningen av buller från vindkraftsparken bedöms av experter utifrån en modell. Modellen tas fram med kalkylprogrammet WindPro 2.7, som är utvecklat för detta ändamål. Bullerutbredningsmodellen tas fram i enlighet med den internationella standarden ISO 9613-2. Vid beräkning av bullerområdet beaktas vindkraftverkens totala antal, placering, navhöjd, rotordiameter och uppskattade ljudeffektnivå i de olika vindparksalternativen (kapitel 7). Som ljudeffektnivå (LWA) används 107 decibel, vilket motsvarar ljudeffektnivån för den vindkraftverkstyp som används i kalkylen vid en vindhastighet på 8–10 meter i sekunden. Som vindhastighet används 8 meter i sekunden, då bullret från ett vindkraftverk är som starkast. Vid högre vindhastigheter täcker vindens naturliga buller bullret från vindkraftverken.

Resultaten av beräkningarna för bullerspridningsmodellen åskådliggörs med så kallade utbredningskartor, som presenterar de genomsnittliga ljudnivåkurvorna för utbredningen av buller med fem decibels intervaller för de valda utgångsvärdeparametrarna.

De genomsnittliga ljudnivåerna jämförs med de riktvärden för bullernivå som har fastställts i statsrådets beslut (993/1992). I arbetsgruppens förslag till anvisning för vindkraftsbyggande (MM, rapport 19) konstateras att statsrådets beslut om riktvärden för bullernivån inte direkt passar för bedömning av hur störande vindkraftsbuller är, eftersom det i planeringen leder till alltför stora tillåtna medelljudnivåer och bullerstörning. För tillfället finns inga skilda bullerriktvärden för vindkraftverk och de ska enligt rapporten granskas i samband med totalreformen av miljöskyddslagen. Läget för dessa anvisningar följs upp under MKB-förfarandet och bedömningens resultat kommer att granskas i enlighet med anvisningarna, om de preciseras innan förfarandet slutförts. I miljöministeriets rapport nr 19 (s. 36, 2011) ges riktvärden som även i detta fall bör tillämpas när man bedömer olägenheterna som bullret orsakar.

4.3.4 Konsekvenser av skuggbildning

Vindkraftverkets roterande rotorblad bildar rörliga skuggor i klart väder. På enskilda granskningspunkter upplever man det som att ljusstyrkan snabbt varierar, ljuset blinkar eller att det bildas snabba skugg rörelser. Fenomenet förekommer bara i solljus, eftersom vid molnigt väder framträder solljuset inte lika tydligt från en punkt och det uppstår heller ingen tydlig skugga.

Bedömningen av de skuggbildande konsekvenserna av vindkraftverkens roterande blad utförs som en expertbedömning utifrån en modell. Modellen tas fram med den så kallade Shadow-modulen i programmet WindPro 2.7. Vid framtagning av modellen beräknas skuggbildningens influensområde och tidsmässiga varaktighet. Kalkylmodellen beaktar skuggbildningen i situationer då solen ligger mer än tre grader över horisonten och rotorbladet täcker minst 20 procent av solen. Vid beräkning av modellen beaktas höjdförhållandena i terrängen, men inte skogarnas täckning på området. Skuggbildningsmodellen görs för en situation som motsvarar de faktiska omständigheterna på projektområdet ("real case") så väl som möjligt.

Resultaten av skuggbildningsmodellen åskådliggörs med hjälp av utbredningskartor för skuggbildning. På dessa kartor visas den skuggbildning som kraftverken orsakar i form av kurvor som anger antalet skuggtimmar. Kurvorna ritas på utbredningskartorna i enlighet med modellberäkningarnas resultat.

Resultaten granskas i anslutning till känsliga objekt, såsom boningshus. I Finland har myndigheterna inte utfärdat några allmänna bestämmelser om den maximala varaktigheten av skuggbildningen som orsakas av vindkraftverk eller om grunderna för bedömningen av skuggbildningen. Vid bedömningen av skuggbildningskonsekvenserna används riktvärden som gäller i Sverige.

Denna bedömningsmetod kan anses vara behörig. I fråga om skuggeffekterna bör man också göra upp en modell för en s.k. "worst case"-situation som Väst kustens miljöenhet, avdelningen i Kristinestad har yrkat på.

4.3.5 Konsekvenser för landskapet och kulturarvet

På grund av vindkraftverkens höjd utsträcker sig deras konsekvenser över ett stort område. Vindkraftverkens ansevärd storlek kan leda till en konkurrenssituation mellan ett kraftverk och de befintliga landskapselementen. I skymningen och i mörkret syns kraftverken på grund av deras flyghinderljus. Även luftledningens konstruktioner, och elstationerna, förändrar landskapet.

Konsekvensens omfattning beror för sin del bland annat på antalet kraftverk och landskapsrummets egenskaper, till exempel på den skuggeffekt som terrängen, växtligheten och byggnaderna orsakar. Vindkraftverken kan även utgöra hinder.

Följande frågeställningar har använts som utgångspunkter vid bedömningen av de visuella konsekvenserna av ett nytt vindkraftverk och deras betydelse:

- hur mycket förändrar vindkraftsparken områdets nuvarande karaktär?
- hur mycket påverkar den nya vindkraftsparken landskapet i känsliga områden, såsom bostads- och rekreationsområden och kulturmiljöer?
- hur långt syns vindkraftverken?

Vid utvärderingarna granskas konsekvenserna för värdefulla landskapsområden på riks- och landskapsnivå och lokalt. Projektets landskapsmässiga konsekvenser utreds genom att undersöka landskapets tolerans med hjälp av en landskapsanalys. I landskapsanalysen beaktas de viktigaste utsiktsriktningarna och landskapsområdena i landskapsbilden, landskapets inriktning, landskapsrummen, knutpunkterna i landskapet, de kulturhistoriska miljöerna samt områden som har den känsligaste landskapsbilden.

Som underlag för bedömningsarbetet uppgörs en synlighetsanalys som omfattar hela området och som innehåller modeller för de områden där vindkraftverken eventuellt är synliga.

Landskapskonsekvenserna åskådliggörs även med visualiserande bilder från olika riktningar. Vid behov kan sektionsritningar eller kartor användas. Vindparksområdena i Lappfjärd och Lakiakangas granskas både tillsammans och separat.

Visualiseringarna hjälper utan tvivel till att föreställa sig de konsekvenser som byggandet orsakar i landskapet och det finns således inget att anmärka.

4.3.6 Konsekvenser för fornlämningarna

Fornlämningar är fasta eller lösa fornföremål som härrör från mänsklig verksamhet. Alla fasta fornlämningar är fredade enligt lagen om fornminnen (295/1963) och de får inte rubbas utan Museiverkets tillstånd. Det är förbjudet att gräva ut, överhölja, ändra, skada, ta bort eller på annat sätt rubba en fast fornlämning utan det tillstånd som avses i lagen om fornlämningar. Fasta fornlämningar är bland annat jord- och stenhögar, rösen, stenringar och andra stenläggningar och stensättningar, gravar och gravfält, klippmålningar och hållristningar.

På projektområdena utförs en inventering av fornlämningar under sommaren 2012. Målet med arbetet är att utreda gränserna och den exakta positionen för de kända fornlämningarna i planeringsområdet samt att hitta tidigare okända fasta fornlämningar.

I det förberedande skedet kartläggs de potentiella fornlämningsområdena och fornlämningarna i projektområdet med hjälp av uppgifter om tidigare arkeologisk forskning. Målet är att lokalisera objekten tillförlitligt med hjälp av uppgifterna i publicerade forskningsrapporter. Dessa uppgifter kompletteras genom arkivforskning.

Terränggranskningarna inriktas på områden där markanvändningen ändras, exempelvis på de platser där kraftverk eller kraftledningar ska anläggas, samt vid behov på andra områden med lämplig terräng. Lokaliseringen och den preliminära avgränsningen av objekten utförs med nödvändig precision. Objekten lokaliseras i terrängen utifrån terrängens topografi och gjorda observationer, och de dokumenteras med fotografier, skriftliga anteckningar och kartanteckningar. Positionsmätningarna görs efter behov med GPS eller rullmått. Över objektens position ritas en karta.

Det finns inget att anmärka på programmet för kartläggning av fornlämningar. Kartläggningens resultat bör dock även skickas till Museiverket och så bör man vid behov vara i kontakt med Österbottens museum.

4.3.7 Konsekvenser för yt- och grundvatten

Då man bygger på land kan anläggningsarbeten i anslutning till byggandet av vindkraftverkens fundament, vägar och elnätverk orsaka indirekta olägenheter för ytvattnen i närliggande områden. Grävarbeten som utförs i anslutning till anläggningen av vindkraftverken, vägarna och kablarna på grundvattenområdet kan påverka grundvattnets kvalitet och mängd.

Vindkraftsparkens konsekvenser för grundvattnet utvärderas av experter utifrån kartmaterial och uppgifter som fås från miljöförvaltningens miljöinformationssystem. Konsekvenserna för hydrogeologin av och kvaliteten på Storåsens och Lakiakangas grundvattensområden analyseras för projektets anläggnings- och driftsskeden genom att beakta byggåtgärdernas omfattning och areal vid anläggningen av vindkraftverken samt mängden av och kvaliteten på de jordmassor som förflyttas i området. Omfattningen av de planerade grävarbetena (vindkraftverkens fundament, jordkablarna och servicevägar) dokumenteras och konsekvenserna för grundvattenförhållandena och vattentäkten specificeras. Kartläggning av hushållsvattenbrunnar kan eventuellt utföras i ett senare skede, om detta anses nödvändigt.

Vindkraftsparkens konsekvenser för ytvattnet utvärderas av experter utifrån kartmaterial och uppgifter som fås från miljöförvaltningens miljöinformationssystem. Ytvattnet i planeringsområdet granskas dessutom i samband med naturutredningen i området. Kartläggningen av källorna görs i samband med utredningen av befintliga uppgifter om grundvattnet, terrängbesöket och naturutredningen.

Västkustens miljöenhet, avdelningen i Kristinestad säger i sitt utlåtande att en ny skyddsplan håller på att utarbetas för grundvattnen i Kristinestad. Miljöenheten förhåller sig kritiskt till att det skulle placeras två vindkraftverk på grundvattenbildningsområdet för Storåsens grundvattenområde och ett alldeles i kanten av grundvattenområdet. I utlåtandet konstateras att de flesta av områdets invånare tar sitt vatten från området. Vindkraft fordrar underhåll, vilket ökar risken för oljeutsläpp i trafiken och byggandet ökar trafikmängderna i grundvattenområdet. Enligt utlåtandet strider det mot planen att placera konstruktioner och vägar i ett grundvattenområde. I utlåtandet framförs att uppgifterna om grundvattenområdena kompletteras bl.a. i fråga om grundvattenområdets kapacitet, vattenförbrukningen, antal brunnar och vattenandelslag.

I sitt utlåtande konstaterar ELY-centralen i Österbottens fiskerigrupp att eftersom det eventuellt finns naturliga dammar och små bäckar i projektområdet och en del av dessa eventuellt har betydelse som förökningsområde för fisk, bör i miljökonsekvensbeskrivningen fästas särskild uppmärksamhet på förbjudna åtgärder som nämns i 2 kapitlet 11 § och 3 kapitlet 2 § i vattenlagen i fråga om dammar och bäckar. Det bör också observeras att åtgärder i de ovan nämnda små vattendra-

gens avrinningsområden kan vara förbjudna åtgärder som avses i vattenlagen. Det bör också beaktas att eventuella dikningar och byggande av servicevägar kan påverka hydrologin och vattenföringen i områdets vattendrag. Fiskerigruppen poängterar att konsekvensbedömning till denna del inte är möjligt enbart på basis av befintligt material, utan fordrar till stor del fältarbete. Fältarbetet är tillförlitligt först när man vet var kraftverken och anslutande vägar och kablar ska placeras. Material och bedömningsmetoder som framförs i bedömningsprogrammet kan anses vara behöriga när de kompletteras med fiskerigruppens förslag. I fråga om grundvattenområdet bör även Västkustens miljöenhet, avdelningen i Kristinestads yrkande på komplettering av uppgifterna beaktas om uppgifterna är tillgängliga.

4.3.8 Konsekvenserna för fågelbeståndet

Vindkraftsprojektets konsekvenser för fågelfaunan kan indelas i konsekvenser under anläggningstiden och konsekvenser under driften av kraftverken. Byggandet av kraftverk, servicevägar och kraftledningar splittrar fåglarnas livsmiljö och kan även bryta ekologiska korridorer. Buller och andra störningar under anläggningstiden kan tillfälligt försämra häckningsresultaten för fåglar som häckar i projektområdet.

De potentiellt mest betydande konsekvenserna för fåglarna är kollisioner med kraftverk och kraftledningar samt störningar orsakade av vindkraftverken. Risken för fågelkollisioner påverkas bl.a. av kraftverkets läge samt av fågelpopulationens storlek och artsammansättning. Det är särskilt stora fåglar som utsätts för kollisionsrisk, såsom tranor, gäss, svanar, stora rovfåglar, sjöfåglar och måsfåglar. Generellt har det maximala avståndet för störningseffekter orsakade av vindkraftverk i litteraturen uppgetts vara cirka 500 meter, utanför vilket inga betydande störningseffekter borde förekomma förutom i undantagsfall.

I syfte att bedöma projektets konsekvenser för fåglarna utreds fågelbeståndets nuläge med stöd av befintliga uppgifter och fågelutredningar som görs i terrängen. Utgångsdata om fågelbeståndet på projektområdena har anskaffats genom att samla in data från öppna databaser.

Med hjälp av utredningen om flyttfåglarna bedöms huruvida det går någon betydelsefull flyttlinje för fågelbeståndet genom området eller i närheten av området.

Uppföljning av höstflyttningen

År 2011 observerades fåglarnas höstflyttningsrutten i närheten av vindkraftsparken i sammanlagt cirka 160 timmar på 13 olika dagar under perioden 10.9–24.10. Vid uppföljningen antecknades arterna, antalet individer, avståndet och riktningen för passerande fåglar samt flyghöjderna för de fåglar som flyttade genom projektområdet. Höstflyttningen observerades samtidigt från tre punkter. Resultaten av uppföljningen av höstflyttningen ger en tillräcklig bild av det fågelbestånd som flyttar genom projektområdet om hösten, av de olika arternas huvudsakliga flyttningsrutten och av förhållandena mellan antalet individer.

Uppföljning av vårflyttningen

Fåglarnas vårflyttningsrutten i närheten av vindparksområdet utreds på våren 2012. Observation utförs bland annat vid flyttningstoppen för fjällvråkar, andra rovfåglar, svanar, tranor och gäss i april och maj. Den mer exakta tidpunkten för observationen klarnar när våren och flyttningen framskrider. Flyttningen observeras i sammanlagt tolv dagars tid i tre olika observationspunkter.

Utredning av det häckande fågelbeståndet

Det häckande fågelbeståndet i de båda projektområdena utreds genom linje-, punkt- och kartläggningstaxering, vilket ger en översiktlig bild av de fågelarter som förekommer i projektområdena och

om storleksförhållandet mellan de olika arternas populationer. För att observera arter som inleder sin häckning tidigt (bl.a. ugglor, hackspettar och korsnäbbar) görs en kartläggningstaxering på projektområdena i april. Taxeringen inriktas på objekt som väljs ut med stöd av förhandsuppgifter. Vad gäller den nya kraftledningen görs en taxering, som utförs enligt metoden för kartläggningstaxering i juni.

Målet är att i terrängen särskilt lokalisera biotoperna för hotade och sällsynta arter samt biotoperna för de arter som upptas i bilaga I till fågeldirektivet. Under sommaren observeras även rörelser av fåglar som häckar i området och eventuella häckande fåglar som flyger över projektområdet på födosök.

Vid bedömningen av betydelsen av konsekvenserna för fåglarna strävar man efter att bedöma i vilken omfattning och hur fort projektet kan påverka olika arter, och därefter jämför man konsekvenserna med de olika artpopulationernas tillstånd och skyddsnivå. Dessutom granskas huruvida genomförandet av projektet kan medföra sådan störning av fridlysta fåglar som avses i 39 § i naturvårdslagen.

Sydösterbottens Natur och Miljö r.f. kommenterar att de kvantitativt största flockarna flyttar på hösten och individantalet är också större än på våren. På hösten flyttar många arter på natten när det är mörkt, medan vårflyttningen sker när det är ljus. Höstflyttningen och flyttning på natten har beaktats dåligt och bör tas med i MKB-programmet.

Viltcentralen anser att man i fråga om orre, tjäder och dalripa bör utreda viktiga lekplatser och försöka att bespara de viktigaste områdena från byggande.

Utredningarna som har planerats i projektområdena har inriktats på behörigt sätt. Linje-, punkt- och kartläggningstaxeringen som används i utredningarna av fågelflyttningen och häckfågelbeståndet kan huvudsakligen anses vara duglig. I fråga om observationerna av höstflyttningen bör även beaktas de arter, vars höstflyttning inleds avsevärt tidigare än den planerade taxeringsperioden. Forststyrelsen påpekar att vissa arters höstflyttning inleds redan i juli, vilket betyder att perioden för observation av höstflyttningen bör förlängas så att den utförs under fem dagar även i juli. Taxeringslinjen på 6 km/projektområde som används i linjetaxeringen verkar dock vara för litet i relation till de stora områdena (4800 ha och 4500 ha). Linjernas antal och längd bör fastställas så att linjerna täcker området tillräckligt. Konsekvenserna av att skogarna splittras på grund av vindkraftverken bör granskas skilt med avsikt på bevarandet av lavskrikans livsmiljöer. En skild utredning bör också göras för nattskärrans del. I närheten av projektområdena finns flera fiskgjus- och havsörnsbo som bör beaktas tillräckligt i konsekvensbedömningen. I fråga om havsörn finns WWF:s anvisning om hur man tar hänsyn till havsörnen i planeringen av vindkraftverk.

4.3.9 Konsekvenserna för djuren

Konsekvenserna för djuren framträder i huvudsak på byggplatserna för kraftverken, vägarna och kraftledningen, som direkta förluster av areal i livsmiljön samt som störningar under anläggningstiden.

Vindkraftverken medför kollisionsrisk för fladdermöss. Dessutom kan ultraljuden från kraftverkens roterande rörelse störa fladdermössens orientering och därigenom eventuellt öka kollisionsrisken även för individer i den lokala populationen.

Djuren på områdena observeras vid de terrängbesök som görs i anslutning till fågel-, fladdermus- och växtinventeringarna på våren och sommaren 2012. Vid terränginventeringarna strävar man efter att kartlägga bl.a. följande objekt:

- Viltarternas biotoper och biotoper som är viktiga för dem (bl.a. biotoperna för ripa samt spelplatserna för tjäder och orre)
- Arter som upptagits i bilaga IV (a) till habitatdirektivet (bl.a. flygekorre och fladdermöss) och deras biotoper
- Hotade arter och deras biotoper
- Viktiga flyttleder och ekologiska förbindelser

Utredning av flygekorre

Förekomsten av flygekorre i projektområdena kartläggs i samband med naturtypsinventeringarna i maj–juni. I skogsområden som lämpar sig som livsmiljöer för flygekorre söker man efter spillning av flygekorre särskilt vid roten av träd där flygekorre kan bygga bo, vistas eller söka föda (särskilt gran och asp). Positionen för träd med spillning, bon eller hålor bestäms med GPS. Vid terrängarbetet beaktas även potentiella bon för flygekorre, exempelvis risbon och naturliga hålor. Flygekorrens livsområden markeras på kartan utifrån upphittad spillning samt skogarnas struktur och trädbeståndets egenskaper. Dessutom utreds individernas potentiella rutter och förbindelser till andra områden. För kartläggning av livsmiljöerna för flygekorre används fyra arbetsdagar.

Metoden som tillämpas i utredningen av flygekorre är ändamålsenlig förutom karteringstidpunkten. Den bästa tidpunkten för att spåra spillning är på vårvintern i mars-april. I juni är det svårare att hitta spillningen. I karteringen är det viktigt att utreda flygekorrens boträd och födoområden samt passagerna mellan dem.

Utredning av fladdermus

Förekomsten av fladdermöss i projektområdena utreds under terrängsäsongen 2012. Den separata fladdermusutredningen omfattar uppföljning av vår- och höstflyttningen samt kartläggning av områdena för förökning, vila och födosök. Vid kartläggningen används både aktiva och passiva uppföljningsmetoder. Dessutom observeras förekomsten av föröknings- och viloområden (bl.a. hålträd, bergsskrevor och gamla byggnader) samt områden för födosök i anslutning till de övriga terrängbesöken som görs på sommaren 2012. För passiv uppföljning installeras åtminstone en anordning (detektor) som permanent registrerar fladdermössens läten i projektområdena.

Uppföljningen av fladdermössens vår- och höstflyttning utförs i maj och september 2012 genom taxering från bil. I denna metod monteras en anordning som registrerar fladdermössens läten (detektor) på bilens taksäck på båda sidorna av bilens främre del. Taxeraren kör genom projektområdena och deras närområden med låg hastighet (högst 30 km/h), och avlyssnar samtidigt eventuella läten från fladdermöss. Vid taxeringen utnyttjas nätverket av bil- och skogsvägar, och rutterna väljs så att hela området blir täckt. Vid potentiella flyttrutter för fladdermöss stannar man separat för att lyssna. Fladdermusarterna identifieras antingen i terrängen eller i efterhand genom att analysera de inspelade lätena med ett ljudanalysprogram på dator.

Fladdermössens områden för förökning, vila och födosök samt rutter som leder till dem utreds i juni–augusti 2012. Då färdas taxerarna genom projektområdena och deras närområden (till fots eller med cykel), varvid de samtidigt avlyssnar ultraljud från fladdermöss med en detektor (t.ex. Pettersson D240X).

Vid granskningen av konsekvenserna utreds vilka effekter byggandet och driften av vindparksprojektet har på kvaliteten på och arealen av biotoperna för de djurarter som förekommer i området. Dessutom utreds djurens möjligheter att använda eventuella ekologiska korridorer som finns i vindparksområdet exempelvis för att förflytta sig från övervintringsområden till sommarområden. Utifrån fladdermusutredningen bedöms huruvida det finns en betydande flyttrutt för fladdermöss i projektområdena, eller i deras närhet, och man skapar sig en uppfattning om de fladdermusarter som förekommer i projektområdena och om områdenas betydelse som fortplantningsområden och biotoper för olika arter.

Forststyrelsen påpekar att metoden som det hänvisas till har utvecklats i Irland och att den inte har använts för att följa upp fladdermusens flyttning. För det andra så är antalet flyttande individer av fladdermus inte sådant att de lätt kan observeras genom att för en stund stanna på potentiella flyttsträckor. Forststyrelsen anser att det i dessa områden är skäl att sätta upp passiva registreringsanordningar under tiden 15.4–15.10. Forststyrelsens tanke om platserna för utplacering av passiva registreringsanordningar bör åtminstone övervägas när man noggrannare planerar var passivanordningarna ska placeras. Finlands viltcentral anser att projektets konsekvenser för olika däggdjur bör utredas, såsom för älgens val av livsmiljö och vandring mellan sommar- och vinterbete. I detta skede är det sannolikt ännu inte möjligt, men det är skäl att göra upp en preliminär bedömning. I övrigt är programmet ändamålsenligt.

4.3.10 Konsekvenserna för växtligheten

Vindkraftsprojektets viktigaste konsekvenser för växtligheten på vindkraftverkens förläggingsplatser uppstår under anläggningsskedet. Konsekvenser uppstår i huvudsak genom röjning av skogen och avlägsnande av ytjorden på de platser där servicevägar och kraftverkens fundament ska byggas. Både vindkraftverken och den nya kraftledningslinjen skapar en bestående zon av kanteffekter på de omgivande skogsområdena. Kanteffekten kan ändra förhållandena i skogen, vilket leder till att artsammansättningen ändras. Byggandet av servicevägar och vindkraftverkens fundament kan även orsaka lokala förändringar i projektområdets vattenhushållning, varvid den packning av jordlagren och de förändringar i ytavrinningen som byggandet orsakar även kan påverka naturtyper som ligger i den omedelbara närheten av byggområdena. Vid terränginventeringarna koncentrerar man sig på att lokalisera följande objekt som är betydande för naturens mångfald:

- Naturtyper som ska skyddas med stöd av naturvårdslagen (NVL 29 §)
- Viktiga livsmiljöer i enlighet med skogslagen (SkogsL 10 §)
- Naturtyper i enlighet med vattenlagen (VattenL 11 §)
- Förekomsten av arter som åtnjuter särskilt skydd (NVL 47 §, NVF 21 §)
- Övriga förekomster av värdefulla arter (hotade och regionalt betydande)
- Regionalt och lokalt representativa naturobjekt (bl.a. naturtyper i traditionsmiljöer, objekt med gammal skog, geologiskt värdefulla formationer, skogar i naturtillstånd och odikade myrmarker)
- De värdefullaste naturobjekten enligt klassificering av hotade naturtyper
- Värdefulla livsmiljöer för fåglar och viltarter

Växtligheten och naturtyperna inventeras under den bästa vegetationsperioden i maj–juni 2012. För inventeringarna har reserverats sju dagar i terrängen. I utlåtandena ansågs att antalet terrängdagar är för litet med tanke på områdets storlek. I övrigt finns inget att anmärka på utredningen av konsekvenserna för växtligheten.

4.3.11 Konsekvenserna för Natura 2000-områdena och andra skyddsområden

I närheten av projektområdena ligger flera objekt som, med stöd av habitat- och fågeldirektivet, har införlivats med Natura 2000-nätverket samt flera privata naturskyddsområden. Vid bedömningen granskas vindparksprojektets konsekvenser för Natura 2000-områden som ligger i projektets direkta influensområde. De Natura 2000-områden som upptas i granskningen är:

Lappfjärds ådal (FI0800111, SCI)
 Lappfjärds våtmarker (FI0800112, SCI/SPA)
 Lålby åkrar (FI0800162, SPA)
 Hanhikeidas (FI0800026 SCI/SPA)
 Kristinestads skärgård (FI0800134, SCI/SPA)

Vad gäller objekt som ligger längre bort, inriktas konsekvensbedömningen endast på de Natura 2000-objekt som har valts till Naturanätverket även med stöd av fågeldirektivet.

Bedömningsarbetet utförs som en så kallad prövning av behovet av Naturabedömning, med vilken man uppskattar huruvida projektet förutsätter en sådan Naturabedömning som avses i 65 § i naturvårdslagen. Om det senare görs en Naturabedömning i projektet i samband med MKB-förfarandet, bör Naturabedömningen göras naturtyps- och artspecifikt på det sätt som förutsätts i 65 § i naturvårdslagen. Kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsbeskrivningen och dess tillräcklighet är inte ett utlåtande enligt 65 § 2 momentet i naturvårdslagen, trots att Naturabedömningen görs i samband med MKB-förfarandet. Tillståndsmyndigheten ska alltid ännu separat begära ett utlåtande som avses i 65 § 2 momentet i naturvårdslagen av den regionala närings-, trafik- och miljöcentralen i samband med tillståndsförfarandet. I övrigt finns inget annat att anmärka.

4.3.12 Konsekvenserna för luftkvaliteten och klimatet

Under anläggningen av vindkraftsparken och under underhållsarbetena ger fordonen och arbetsmaskinerna upphov till utsläpp i luften. När det är torrt, sprids små mängder damm i luften från vindkraftsparkens och kraftledningens byggnads- och servicevägar i anslutning till dessa arbeten.

Projektets mer betydande konsekvenser för klimatet gäller energiproduktionssättet, som är så gott som utsläppsfritt. Energi som har producerats med vindkraft minskar utsläpp av exempelvis koldioxid och svaveloxid, som skulle uppstå om motsvarande energimängd producerades med ett fossilt bränsle. Vid bedömningen av vilka konsekvenser de olika alternativen för anläggningen av vindkraftsparken medför för luftkvaliteten och klimatet har man beräknat hur mycket utsläpp produktionen av motsvarande mängd el med någon annan produktionsform skulle ge upphov till. Klimatkonsekvenserna anges som årliga koldioxidutsläpp som blir oförverkligade då vindparksprojektet genomförs. Vid bedömningen används också andra utsläpp som uppstår vid förbränning av fossila bränslen, såsom kväveoxid (NO_x), svaveldioxid (SO₂) och partiklar. Beträktelsesättet kan anses vara behörigt.

4.3.13 Konsekvenserna för människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel

Vindkraftsprojektet kan också medföra konsekvenser för människorna genom att inverka på möjligheterna att bedriva lokala näringar eller som direkta förändringar i områdets rekreationsanvändning såsom jakt eller bärplockning. Dessutom kan projektet orsaka konsekvenser genom upplevelse av buller, förändring av landskapet och eventuella upplevda hälsorisker vid kraftlinjerna. Vid identifieringen av konsekvenserna för människor utnyttjas responsen på MKB-förfarandet och de åsikter som framförs på mötet för allmänheten i projektets programfas. I syfte att bedöma konsekvenserna genomförs en enkät för invånarna i vindkraftsparkens närområden. Frågeformulär skickas till cirka 500 hushåll i projektområdets närhet. I enkäten betonas bland annat den nuvarande markanvändningen i området, attityderna mot projektet samt landskaps- och rekreationsanvändningen av projektområdena. De sociala konsekvenserna har en nära koppling till projektets övriga konsekvenser, och medborgarnas utlåtanden och åsikter jämförs med de övriga konsekvensbedömningarnas resultat. Hälsoeffekterna bedöms genom att man jämför de hälsopåverkande miljökonsekvenserna med givna riktvärden och nyckeltal. Vid bedömningen beaktas att även ett värde som är lägre än riktvärdet kan vara störande om läget förändras på ett avgörande sätt från nuläget. Dessutom intervjuas representanter för intressentgrupper i projektets influensområde, bland annat representanter för jaktklubbar och byalag. Som en del av bedömningen av de sociala konsekvenserna undersöks även projektets konsekvenser för näringarna, som i huvudsak är jord- och skogsbruk. Beträktelsesättet kan anses vara behörigt.

4.3.14 Radar och kommunikation

I anslutning till vindkraftsprojekt beaktas även eventuella konsekvenser för radar- och kommunikationsförbindelser (exempelvis sjö- eller luftövervakningsradar, radio- och TV-mottagare samt mobiltelefonförbindelser). Konsekvenser för kommunikationsförbindelserna är relativt sällsynta.

Enligt befintliga undersökningsresultat har vindkraftsparker en så ringa radareffekt att de inte orsakar någon betydande olägenhet för områdesövervakningen och påverkar inte försvarsmaktens regionala verksamhetsförutsättningar, militärflyget eller förbindelserna inom försvarsmaktens fasta nätverk av radiolänkar. Ett utlåtande om eventuella störande konsekvenser kommer att begäras av Ficora under projektets gång. Ett utlåtande om de konsekvenser som Lappfjärds och Lakiakangas vindkraftsparker eventuellt orsakar för tv-signalen begärs av Digita Ab, som svarar för de riksomfattande sändnings- och överföringsnätverken och radio- och tvstationerna. Beträktnings sättet kan anses vara behörigt.

4.3.15 KONSEKVENSERNA FÖR UTNYTTJANDET AV NATURTILLGÅNGARNA

Projektets konsekvenser för utnyttjandet av naturtillgångar bedöms som en del av bedömningen av konsekvenserna för människor, eftersom de viktigaste naturtillgångarna som kan utnyttjas i området bildar grunden för utnyttjandet av området för rekreation (bärplockning, svamplockning och jakt). Vidare bedöms hur projektet påverkar marktäktssområdena eller områden som märkts ut som marktäktssområden i projektområdet eller projektets närmaste influensområde.

Det är också skäl att granska hur projektet påverkar jord- och skogsbruket i det fall att det inte görs som en del av bedömningen av de sociala konsekvenserna. I övrigt finns inget att anmärka på.

4.3.16 KONSEKVENSER EFTER NEDLÄGGNING

Konsekvenserna vid verksamhetens avslutande och därefter bedöms under antagandet att vindkraftverkens konstruktioner rivs och fundamenten och kablarna lämnas kvar i marken. Konsekvenserna vid avslutandet av verksamheten är, vad gäller nedmontering av vindkraftverken, liknande som konsekvenserna i anläggningskedet. Denna verksamhet orsakar buller och trafik. Konsekvenserna bedöms utifrån de arbetsmoment som nedmonteringen kräver och utifrån de störningar som dessa arbetsmoment medför under beaktande av de känsliga objekten i närområdet. Vid bedömningen tas dessutom ställning bland annat till naturens återhämtningsförmåga och områdets användning efter projektet. Konsekvenserna av elöverföringen från vindkraftsparken bedöms under antagandet att konstruktioner för luftledningen monteras ned eller utnyttjas för elöverföring i anslutning till andra energiproduktionsprojekt.

Om det blir kvar konstruktioner i området efter att verksamheten har lagts ner, måste det utredas vem som bär ansvaret för dessa, i övrigt finns inget att anmärka på.

4.3.17 BEDÖMNING AV DE SAMLADE KONSEKVENSERNA

Projektets miljökonsekvenser bedöms som helhet under beaktande av projekt som redan är i drift i regionen. Dessutom beaktas planerade projekt i den omfattning de uppskattas ha sammantagna konsekvenser med detta projekt. Vad gäller konsekvenserna för naturen bedöms de samlade konsekvenserna med andra vindkraftsparker i närheten med den precision som det tillgängliga materialet medger. Särskild uppmärksamhet fästs vid de eventuella samlade konsekvenser som vindkraftsparkerna i Södra Österbotten medför för fåglarna och landskapet. Samlade konsekvenser för människorna bedöms särskilt vad gäller konsekvenser för rekreativiteterna. Bedömningen görs utifrån tillgängliga uppgifter om de olika projektens konsekvenser. Dessutom fästs uppmärksamhet vid Kristinestads image som vindkraftsstad, eftersom den vindkraftskapacitet som enligt

planerna ska byggas i Kristinestad är omfattande. Vad gäller konsekvenserna för trafiken kan projektet ha sammantagna konsekvenser med de övriga vindkraftsparkerna i Södra Österbotten om projekten byggs samtidigt. Vid bedömningen utreds även de övriga projektens planeringslägen och transportleder.

Det planeras fler vindkraftsprojekt i närområdena och läget bör uppdateras. I övrigt finns inget att anmärka på.

4.3.18 OSÄKERHETSFAKTORER OCH ANTAGANDEN

Bedömningen av miljökonsekvenser är alltid förknippad med antaganden och generaliseringar, utifrån vilka konsekvenserna, deras skepnad, varaktighet och storleksklass fastställs. Osäkerhet vid bedömningen beror bl.a. på utgångsuppgifternas tillförlitlighet och noggrannhet samt på projektets planeringsläge. I MKB-beskrivningen kommer man att för varje konsekvensbedömning presentera aktuella osäkerhetsfaktorer och antaganden som bör beaktas.

Det finns inget att anmärka på i denna punkt.

4.3.19 MILJÖRISKBEDÖMNING

I MKB-förfarandet identifieras projektets miljö- och säkerhetsrisker och eventuella störningar, och man bedömer deras sannolikhet och följder. Vid riskbedömningen uppskattas hur störningarnas effekter kan undvikas och korrigerande åtgärder föreslås.

Riskerna för de värdefulla grundvattenområdena som finns i området bör ställas i särskild fokus. I övrigt finns inget att anmärka på.

4.3.20 METODER FÖR ATT MINSKA SKADLIGA KONSEKVENSER

Syftet med miljökonsekvensutredningen och uppgiften för dem som gjort bedömningen är att föreslå åtgärder för att minska skadliga miljökonsekvenser. Dessa kan bland annat gälla vindkraftverkens och kraftledningens placering samt vindkraftverkens fundamentteknik och storlek.

Det finns inget att anmärka på i denna punkt.

4.3.21 UPPFÖLJNING AV KONSEKVENSER

I miljökonsekvensbeskrivningen görs en preliminär plan för uppföljning av projektets konsekvenser. Uppföljningsprogrammet görs utifrån bedömda konsekvenser och deras betydelse. Med hjälp av uppföljningen genereras information om projektets konsekvenser och det bidrar till att upptäcka eventuella oförväntade, viktiga skadliga konsekvenser, vilket gör det möjligt att inleda korrigerande åtgärder i tid. Det finns inget att anmärka på i denna punkt.

4.4 Deltagande

Hittills har det ordnats ett informationsmöte för medborgare och olika intressegrupper 9.5.2012 i Majbo. Ett andra informationsmöte, där bedömningsbeskrivningen behandlas, ordnas när beskrivningen är färdig. Projektets konsekvensbedömning omfattar en invånarenkät. Frågor som bör tas upp i enkäten är områdets nuvarande markanvändning, attityder till projektet samt användningen av projektområdets landskap och rekreationsanvändningen. Enkäten är också till hjälp vid planeringen, varför den kan anses vara ett viktigt redskap för deltagande. Projektet har en planeringsgrupp och en styrgrupp med representanter för myndigheterna och lokala föreningar. Deltagandet har ordnats redan innan bedömningsprogrammet blev färdigt (styrgruppsarbete) och det har påverkat innehållet i bedömningsprogrammet. Möjligheterna till deltagande kan anses vara tillräckligt. Komplettering av styrgruppen på det sätt som framförs i åsikt 2 är bra och bör beaktas.

4.5 Rapportering

Bedömningsprogrammet är i sin helhet användbart och åskådligt. Bedömningsprogrammets rapporteringsnivå kan anses vara allmänt av hög kvalitet och av programmet framgår miljöns tillstånd och konsekvenserna som bedöms i förståelig form. Informativiteten har utökats med hjälp av ett sammandrag samt kartor och fotografier.

4.6 Sammandrag och anvisningar för det fortsatta arbetet

Bedömningsprogrammet uppfyller kraven på innehåll enligt MKB-lagen och –förordningen och de viktigaste miljökonsekvenserna som bör utredas har identifierats. I utarbetningen av bedömningsbeskrivningen bör man ta hänsyn till de aspekter som har framförts i kontaktmyndighetens utlåtande och övriga aktörers utlåtanden och åsikter om bedömningsprogrammet. I bedömningsbeskrivningen bör man ta hänsyn till de gemensamma konsekvenserna av vindkraftverken, servicevägar och elöverföringen skilt för varje konsekvensobjekt.

I det fortsatta arbetet bör man i synnerhet fästa uppmärksamhet på förebyggande av skadliga konsekvenser och eventuella åtgärder för att lindra konsekvenserna för fågelbeståndet, arterna enligt habitatdirektivets bilaga IV(a) (bl.a. flygekorre och fladdermus), naturliga småvatten och via dessa för fiskbeståndet, landskapet, rekreationsanvändningen och bebyggelsen.

5. UTLÅTANDET FRAMLAGT TILL PÅSEENDE

Närings-, trafik- och miljöcentralen skickar sitt utlåtande för kännedom till alla dem som har gett utlåtanden och framfört åsikter i ärendet. Utlåtandet finns även framlagt till påseende för allmänheten på de officiella anslagstavlorna i stadshuset i Kristinestad, kommunhusen i Storå och Bötom samt i kommunernas huvudbibliotek under deras tjänste- eller öppettider under en månads tid. Utlåtandet kommer också att publiceras på Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbottens webbplats www.ely-centralen.fi/sodraosterbotten/mkb-aktuella.

Kontaktmyndigheten har 25.6.2012 skickat kopior av de ursprungliga utlåtandena och åsikterna till den projektansvarige. De ursprungliga handlingarna arkiveras i ELY-centralen i Södra Österbottens arkiv.

Miljöskyddschef	PÄIVI KENTALA Päivi Kentala
-----------------	--------------------------------

Överinspektör	ESA OJUTKANGAS Esa Ojutkangas
---------------	----------------------------------

Avgift	7700 €
--------	--------

Fastställande av avgiften och sökande av ändring i avgiften

Avgiften har fastställts enligt avgiftstabellen i statsrådets förordning 1538/2011). En betalningsskyldig som anser att ett fel har begåtts vid fastställande av avgiften kan yrka på rättelse av avgiften hos Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten inom sex månader från att avgiften påfördes.

Adress: Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten, ansvarsområdet för miljö och naturresurser, PB 262, 65101 VASA, e-post registratur.sodraosterbotten@ely-centralen.fi

SÄNDLISTA	CPC Finland Oy
FÖR KÄNNEDOM	De som har gett utlåtande och framför åsikt Finlands miljöcentral, bifogat 2 exemplar av bedömningsprogrammet
BILAGA 1	Utlåtanden och åsikter som har lämnats in om bedömningsprogrammet

Bilaga 1. Utlåtanden och åsikter om bedömningsprogrammet

Kristinestad

I sitt utlåtande konstaterar Kristinestad att handlingarna uppfyller kraven på utredningar som krävs i ett förfarande för miljökonsekvensbedömning och att staden inte har något att tillägga i detta skede.

Storå kommun

Storå kommun har inget att anmärka på bedömningsprogrammet som avses i begäran om utlåtande.

Bötom kommun

I sitt utlåtande konstaterar Bötom kommun att handlingarna uppfyller kraven på utredningar som krävs i ett förfarande för miljökonsekvensbedömning och att kommunen inte har något att tillägga i detta skede.

Västkustens miljöenhet, avdelningen i Kristinestad

Västkustens miljöenhet, avdelningen i Kristinestad har gett utlåtande 13.6.2012. I sitt utlåtande konstaterar miljöenheten att det planeras 11 stora vindkraftsparker i Kristinestad med omnejd. I listan saknas åtminstone vindkraftsparken på tiotals kraftverk som bolaget Vindin planerar i Pjelas på båda sidorna av riksvägen och andra nya parker som har föreslagits efter att utkastet till etappplan 2 var till påseende. Etappplan 2 gäller förnybara energiformer och placeringen av dem i Österbotten och man bör i första hand vänta på utredningarna och bedömningarna för etappplan 2.

I den fastställda landskapsplanen finns en beteckning för de viktiga grundvattenområdena Storåsen och Korsbäck. En ny skyddsplan håller på att uppgöras för grundvattenområdena i Kristinestad. Miljösektionen är kritisk till att det preliminärt skulle placeras två vindkraftverk på det egentliga bildningsområdet för grundvatten och ett kraftverk alldeles i kanten av Storåsen grundvattenområde. Miljösektionen konstaterar att en stor del av befolkningen får sitt hushållsvatten från det aktuella området. Vindkraftverken fordrar underhåll, vilket ökar risken för utsläpp av oljeprodukter från trafiken och även byggandet innebär ökad trafik till och på grundvattenområdena. Det strider mot planen att placera anläggningar och vägar på grundvattenområdet. Uppgifterna om grundvattenområdena bör kompletteras bl.a. om grundvattnets kapacitet, vattenförbrukningen, antal brunnar och vattenandelslag.

Det bör utredas om det finns små vattendrag som är värdefulla i naturvårdshänseende eller ur fiskeriekonomisk synpunkt eller som är skyddade med stöd av vattenlagen. En skuggbildningsmodell bör också tas fram för en s.k. "worst case"-situation.

Resultaten av fågelutredningarna bör i första hand bedömas av dem som gjort observationerna i fält. En skild rapport bör göras för arbetet. Även regionalt hotade fågelarter ska inventeras. En period på sex arbetsdagar för kartläggning av det häckande fågelbeståndet är alltför kort med tanke på områdets storlek och tre olika taxeringsmetoder. Av rapporten bör också framgå faktorer som påverkar resultaten såsom väderlek.

Fyra dagar för inventering av flygekorre är för litet med tanke på områdets storlek. Konsekvenserna av vindkraftsparken för flygekorrens livsmiljöer ska i första hand göras av den person som gjort fältarbetet. En skild rapport bör göras för arbetet.

Utredningarna av fladdermöss verkar vara mångsidiga. Bedömningarna som gäller fladdermössen som påträffats i projektområdet bör i första hand göras av den person som gjort fältarbetet. En skild rapport bör göras för arbetet.

Sju dagar för inventering av växtlighet och naturtyper är alltför kort tid. Bedömningarna av vegetationen och naturtyperna bör i första hand göras av den person som gjort fältarbetet. En skild rapport bör göras för arbetet.

I allmänhet kan man poängtera att utredningarna bör göras med vetenskaplig noggrannhet och genom att följa anvisningar och rekommendationer.

Miljösektionen anser att Stormossens område i Lakiakangas, som hör till Natura 2000-programmet bör helt och hållet strykas från projektområdet såsom även området mellan Stormossen och Änikmossen, där det har planerats två vindkraftverk. Enligt bedömningsprogrammet görs bedömningsarbetet i fråga om Naturaområdena som en s.k. prövning av behovet av en Naturabedömning, eftersom det är möjligt att projektområdet försämrar områdenas naturvärden. Naturabedömningen kan göras i samband med tillståndsförfarandet eller planeringen av markanvändningen. Miljösektionen anser att det är viktigt att utreda projektets konsekvenser efter att det har förverkligats och vindkraftverken är i drift.

Etelä- Pohjanmaan Liitto

I sitt utlåtande påminner landskapsförbundet Etelä-Pohjanmaan liitto om att ett grundvattenområde enligt den gällande landskapsplanen hamnar inom planeringsområdet, vilket har beaktats i programmet. I den nuvarande landskapsplanen finns ingen annan markanvändning som gränsar till området. I programmet identifieras också etapplandskapsplanen som är under arbete och som gäller vindkraftsproduktion. Området i Lakiakangas har också beaktats i planutkastet utgående från den information som förbundet har fått om projektberedningen. Planutkastet möjliggör genomföring av alla alternativ som framförs i bedömningsprogrammet på området i Lakiakangas.

Förbundet påminner om att man i projektberedningen måste ta hänsyn till att projektet förläggs till området av två landskap. I det fortsatta arbetet måste projektberedaren se till att områdets planering framskrider i intensivt samarbete med landskapsplanläggningen i båda landskapen.

Enligt Etelä-Pohjanmaan liitto har bedömningsprogrammet utarbetats tillräckligt noggrant och i programmet beaktas alla aspekter och planer, som eventuellt kan påverka genomföringen av det planerade projektet, på ett övergripande sätt. Etelä-Pohjanmaan liitto har inget annat att anmärka på innehållet i programmet.

Österbottens förbund

Österbottens förbund har gett utlåtande 28.5.2012. Österbottens förbund anser att av bedömningsprogrammet som skickats på remiss väl framgår de aspekter som enligt 11 § i MKB-förordningen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning måste framföras för ett projekt. Förbundet anser också att programmet är välgjort.

Förbundet anser att antalet alternativ som ska bedömas är tillräckligt och anser det vara en bra sak att alternativen avviker tillräckligt från varandra. I fråga om elöverföringen framför förbundet att ett jordkabelalternativ tas med i bedömningen i synnerhet i värdefulla kulturlandskapsområden (Korsbäcks kulturlandskapsområde, kulturlandskapsområdet i Storå).

Miljöministeriet fastställde landskapsplanen för Österbotten 21.12.2010. I bedömningsprogrammet beskrivs förtjänstfullt beteckningarna i landskapsplanen för projektområdet och dess närmiljö. I

beskrivningarna kunde man ännu framföra att den norra delen av vindkraftsparken i Lappfjärd gränsar till riksväg 8 och att kulturlandskapsområdet i Korsbäck ligger mellan vindkraftsparken i Lappfjärd och parken i Lakiakangas. I bedömningsprogrammet har det värdefulla området med avsikt på värnande om kulturmiljön och landskapet framförts endast i samband med vindkraftsparken i Lakiakangas.

Förbundet föreslår att bild 8.7 preciseras så att Bild 8.7 är Utdrag ur Österbottens landskapsplan (officiell handling) och först i den andra Bild 8.7b kan man visa vindkraftsparkens riktgivande placering på landskapsplanens karta.

I bedömningsprogrammet behandlas överhuvudtaget inte att planutkastet till Etapplan 2 var framlagt till påseende 16.1–17.2.2012. Vindkraftsområdena i Lappfjärd och Lakiakangas finns till största del med i planutkastet. Området i Lappfjärd och Lakiakangas finns också med i tilläggsutredningen *Förnyelsebara energiformer och deras placering i Österbotten* som har utarbetats för etappplanen. Avsikten är att planen ska bli färdig i augusti. Utlåtandena om planutkastet omfattade flera nya områden som utreds på samma kriterier som i ovan nämnda utredning. I planen ingick bl.a. medtagning av skyddszoner inom vindkraftsproduktionen mellan känsliga områden och riskfyllda markanvändningsformer och vindkraftsområden (utredningens Tabell 7). Enligt bedömningsprogrammet förläggs 3 vindkraftverk på ett grundvattenområde som är viktigt för vattenanskaffningen. I utredningen fastställs en skyddszon på 100 meter mellan vindkraftverkens område och grundvattenområdet. I den fastställda landskapsplanen är dessutom pv-beteckningen försedd med en planeringsbestämmelse som framförs på sida 47 i bedömningsprogrammet. Förbundet anser att detta bör beaktas i den fortsatta planeringen av projektet.

I utredningen fastställs en skyddszon på 500 meter mellan vindkraftverken och Naturaområdena. På grund av närheten till Naturaområden föreslår förbundet att de nordligaste vindkraftverken (1 och 2) på området i Lakiakangas stryks. De står också skilt från den övriga vindkraftsparken på regionvägens andra sida och dessutom gränsar de till kulturlandskapsområdet i Storå.

Till slut anser förbundet att bedömningsprogrammet uppfyller kraven i MKB-lagen och –förordningen och att programmet är välgjort. Förbundet anser att bedömningsprogrammets största brist är att Etapplan 2 inte har behandlats i bedömningsprogrammet. Programmet bör kompletteras med Etapplan 2 och ett kartutdrag av etapplandskapsplanen bör bifogas. Etapplan 2 uppdaterar den fastställda landskapsplanen i fråga om energiförsörjningen. Etapplan 2 är i utkastskede och vindparksområdena i Lappfjärd och Lakiakangas är till största del med i planutkastet. Avsikten är att Etapplan 2 ska läggas fram till påseende i december 2012.

Museiverket

Enligt avtalet mellan Museiverket och Österbottens museum sköts ärendet med avsikt på det arkeologiska kulturarvet, den bebyggda kulturmiljön och landskapet av Österbottens museum.

Österbottens museum

Österbottens museum har gett utlåtande 31.5.2012. Museet har träffat representanter för konsulten på planeringsområdet 23.5.2012. Österbottens förbund anser att insamlingen av arkeologisk grunddata som behövs i planeringen av markanvändningen nu bör koncentreras till de kända byggplatserna för kraftverken och på ca 100 meters radie från dessa samt till vägarna och elöverföringen.

Skyddsområdena som Museiverket har fastställt för fornminnen grundar sig i regel på egna inventeringar år 2006. Österbottens museum väntar på resultaten från fältundersökningen som konsulten låter utföra och har i detta skede inget annat att anmärka på bedömningsprogrammet.

Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo

I sitt utlåtande konstaterar Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo att det inte har något att anmärka på bedömningsprogrammet. Museet tar inte heller ställning till projekialternativen. I projektområdet finns inga värdefulla landskapsområden av riks-, landskaps- eller lokalintresse och inget kulturhistoriskt värdefullt byggbestand.

EPV Alueverkko Oy

EPV Alueverkko Oy påminner om att i alternativ 2A byggs kabelanslutningen till EPV Alueverkko Oy:s 110 kV:s luftledning i nordost. För tydlighetens skull vill bolaget framhäva att EPV Alueverkko Oy inte har någon befintlig 110 kV:s luftledning i området och att det inte planerar några 110 kV:s ledningsprojekt i området.

Dessutom vill bolaget framhäva att det inte är någon bra lösning med avsikt på driftsäkerheten att koppla vindkraftsparker av CPC:s och EPV Vindkraft Ab:s storleksklass i samma stolpkonstruktion. Det försvårar och hindrar underhållet och vid händelse av fel störs den andra partens överföring till förbrukning.

Användningen av förkortningen EPV i MKB-programmet bör också preciseras så att man skiljer på EPV Alueverkko Oy enligt elmarknadslagen och EPV Vindkraft Ab som ansvarar för vindkraftsprojektet i Ömossa.

EPV Alueverkko Oy har inget annat att anmärka på i ärendet.

EPV Vindkraft Ab

EPV Vindkraft framhäver i sitt utlåtande att bolaget inte har avtalat med den projektansvarige CPC om en gemensam ledningskonstruktion med strömkretsar i samma stolpe. Bolaget kände inte ens till genomskärningarna i MKB-programmet innan hörandet. EPV Vindkraft kommer att bygga en kopplingsledning för vindkraftsparken i Ömossa under år 2014. Ledningens överföringskapacitet används nästan maximalt när ca 40 kraftverk byggs och således är det inte ens möjligt för CPC:s vindkraftspark att kopplas till denna ledning enligt alternativ 1A i MKB-programmet. EPV Vindkraft påminner också om att CPC:s vindkraftspark är av sådan storleksklass att den i sig själv fordrar två skilda 110 kV:s kraftledningar.

EPV Vindkraft anser att tanken med parallella elöverföringsrutter för CPC och EPV Vindkraft är den bästa lösningen med tanke på miljön och markanvändningen. EPV anser också att i punkt 6.8 Övriga eventuella tillstånd måste tillstånd av försvarsmakten införas.

Fingrid Abp

Fingrid Abp konstaterar i sitt utlåtande att de principiella lösningarna för elöverföringen i de granskade alternativen överensstämmer med förhandlingarna mellan Fingrid och CPC Finland Oy. Det finns dock betydande motstridigheter i den tekniska beskrivningen av alternativen för ledningsrutterna, vilka bör rättas till. Dessutom bör också kraftöverföringslösningarnas innehåll och rättmätighet säkerställas tillsammans med övriga elnätsinnehavare i området.

WWF Finlands havsörnsarbetsgrupp

I sitt utlåtande konstaterar arbetsgruppen att den har publicerat en anvisning om hur havsörnarna iaktas i planeringen av vindkraftverk. I anvisningen utreds noggrannare detaljerade motiveringar om vad som bör beaktas för att skydda havsörnen. I anvisningen finns också en 10 x 10 km:s rutkarta som visar preliminär information om huruvida havsörnen har haft lyckad häckning i planeringsområdet under de senaste 10 åren. Den senaste uppdateringen gjordes i maj 2012.

De lokala ELY-centralerna känner till det noggranna läget för häckningsplatserna och från ELY-centralen kan man fråga mer information om de senaste observationerna.

I utlåtandet konstateras också att det är mycket viktigt att bygga ut vindkraften i syfte att minska växthusgasutsläppen och det lyckas bra när man tar hänsyn till de ekologiska randvillkoren för havsörnen.

Finlands naturskyddsförbunds Österbotten distrikt rf.

Finlands naturskyddsförbunds Österbotten distrikt rf. har gett utlåtande 4.6.2012. I utlåtandet konstateras att projektets MKB-program i sin helhet är omfattande och att aspekter som ska beaktas framträder bra. Naturskyddsdistriktet anser att vindkraftsprojektets problem är den regionala inverkan på det ödemarkslignande området som har tämligen mångsidig och varierande natur. Vindkraftsprojektet splittrar området genom nätverket av kraftverk, elledningar och servicevägar. Distriktet anser att man i planeringsskedet ännu bättre bör granska möjligheterna att placera kraftverken i närheten av vägar och annan infrastruktur och inte försöka placera dem utom synhåll mitt i ödemarksskogarna.

I området finns fågelarter som är skyddade på olika sätt och vars levnadsområden sannolikt kommer att utplånas och störas under byggskedet och kraftverkens drift. Projektet kan också påverka bl.a. stora rovfåglars revir. En del av kraftverken har planerats i bergsområde. De flesta av dem är trädfattiga bergsområden som även är objekt enligt 10 § i skogslagen.

Berghällarna har också landskapsmässig betydelse och därför rekommenderas att den omedelbara närheten till berg inte används som byggplats. I synnerhet kraftverken på den norra sidan av Paulakangas ligger i ett område där man noggrannare bör begrunda placeringen. När elledningarna byggs bör jordkablar användas alltid när det är möjligt. Till en början är det kanske bäst att föra projektet vidare från område 1A och 2A och begrunda en utvidgning av parken senare när vissa delområden har blivit färdiga.

Det bör observeras att kartläggningarna måste följa EU:s habitat- och fågeldirektiv. Alla artgrupper och deras förekomstplatser ska utredas på basis av direktiven eller arternas förekomst i området konstateras med utredningar på basis av direktiven. När det gäller den nationella lagstiftningen måste förekomsten av fridlysta arter beaktas och skyddade naturtyper och naturobjekt iaktas enligt lagstiftningen. Vattenlagen som trädde i kraft i början av år 2012 ska beaktas i planeringen, eftersom ledningsgatorna och skogsvägarna eventuellt måste byggas genom objekt som klassificeras som vattendrag.

Sydösterbottens Natur och Miljö r.f.

Sydösterbottens Natur och Miljö r.f. har gett utlåtande 31.5.2012. I utlåtandet vill föreningen framföra följande synpunkter. Efter att vindkraftsparken är utbyggd saknas mer eller mindre ett miljökonsekvensprogram som beaktar hur vägar, ledningar, kablar, omfattande betongplattor, buller m.m. efteråt påverkar miljön i landskapet.

Höstfågelsträcket består av större flockar med ett större individantal jämfört med vårflyttningen. På hösten sker flyttningen hos flera arter nattetid i konstant mörker i motsats till den ljusa våren. Höst- och nattflyttningen ser ut att vara illa uppmärksammas i MKB-programmet och bör medtas.

I programmet visar man ingen respekt för Natura 2000-området som ligger i omedelbar närhet eller t.o.m. inne i vindparksområdet. Inom Lakiakangas bör kraftverken 1, 2, 3, 4, och 5 samt i Lappfjärd kraftverken 1, 2, 3, 11, 16, 17, 22, 23, 28, 29, 43, 44, 46 och 47 strykas.

För att beakta helheten, dvs. alla andra parker som planeras överallt i Sydösterbotten och för att inte naturvärdena ska gå helt förlorade på alla ställen, bör planerna bantas ner åtminstone med hälften.

Finlands viltcentral

Finlands viltcentral har gett utlåtande 31.5.2012. I utlåtandet konstateras att konsekvenserna för fågelbeståndet också bör utredas i fråga om vårflyttningen. Utredningen som nu har gjorts omfattar bara höstflyttningen, vilket enligt viltcentralen inte ger en tillräckligt täckande bild av det flyttande fågelbeståndet i området. Projektet förläggs till ett område, genom vilket en betydande mängd and- och gåsararter flyttar. Deras flyttsträck bör beaktas i planeringen. Dessutom måste viktiga rastplatser för flyttfåglarna i området beaktas i planeringen.

Viltcentralen anser att man i fråga om viltfåglarna orre, tjäder och dalripa bör utreda deras viktigaste lekplatser och försöka bespara viktiga områden från byggande. Dessutom bör man utreda projektets konsekvenser för olika däggdjur såsom älgen val av livsmiljö och förflyttning mellan sommar- och vinterbete. Konsekvenserna för rekreativ användning och jakten i området bör också utredas.

Närings-, trafik- och miljöcentralens i Österbottens fiskerigrupp

Närings-, trafik- och miljöcentralens i Österbottens fiskerigrupp har gett utlåtande 29.5.2012. I utlåtandet konstaterar fiskerigruppen att den aktuella vindkraftsparken i sin helhet kommer att byggas på land. Eftersom det eventuellt finns naturliga dammar och små bäckar i projektområdet och en del av dessa eventuellt har betydelse som förökningsområde för fisk, bör man i bedömningsbeskrivningen fästa särskild uppmärksamhet på förbjudna åtgärder som gäller för ändring av dammar och bäckar enligt 2 kapitlet 11 § och 3 kapitlet 2 § i vattenlagen. Man måste också observera att åtgärder i dylika små avrinningsområden kan vara förbjudna åtgärder enligt vattenlagen. Det bör också observeras att eventuella dikningar och byggande av servicevägar kan påverka hydrologin och vattenföringen i områdets vattendrag. Fiskerigruppen poängterar att konsekvensbedömning till dessa delar inte är möjlig enbart på basis av det befintliga materialet, utan att det till stor del fordrar fältarbete. Tillförlitliga fältarbeten kan utföras först när man vet var kraftverken och tillhörande vägar och kablar ska placeras.

Forststyrelsen

Forststyrelsen har gett utlåtande 15.6.2012 i egenskap av innehavare av de statsägda Naturaområdena Lappfjärdens ådal, Hanhikeidas och Lappfjärdens våtmarker. I utlåtandet konstaterar Forststyrelsen att området inte har anvisats för vindkraftsbyggande i den gällande landskapsplanen. Forststyrelsen anser att när det gäller en så stor vindkraftspark som denna, bör det särskilt omsorgsfullt säkerställas att de gemensamma konsekvenserna av andra planerade vindkraftprojekt eller motsvarande projekt i närområdet beaktas i konsekvensbedömningen.

Forststyrelsen påpekar att vissa fåglars höstflyttning inleds redan i juli, varför taxeringen av höstflyttningen bör förlängas så att den görs under fem dagar även i juli. Forststyrelsen konstaterar att

uppföljningen under flyttningstiden måste utvidgas även till Hanhikeidas i syfte att samla in grunddata för Naturabedömningen.

I fråga om uppföljningen av vårflyttningen konstaterar Forststyrelsen att om taxeringspunkterna ligger långt bort från Hanhikeidas, måste uppföljningen utvidgas även till Hanhikeidas i syfte att samla in grunddata för Naturabedömningen.

I fråga om kartläggningen av fladdermus konstaterar Forststyrelsen att en kombination av metoderna i utredningen kan ge en bra bild av fladdermusen i området. I fråga om metoden att kartlägga fladdermus med bil konstaterar Forststyrelsen att metoden som har utvecklats i Irland dock enligt den aktuella publikationen inte har använts för att följa upp fladdermusens flyttning. För det andra så är antalet flyttande individer av fladdermus inte sådant att de lätt kan observeras genom att för en stund stanna på potentiella flyttsträckor. Forststyrelsen anser att det i dessa områden är skäl att sätta upp passiva registreringsanordningar under tiden 15.4–15.10. I rapporten är det bra att presentera resultaten från kartläggningen med bil och kartläggningen med cykel och till fots separat.

Forststyrelsen konstaterar att projektet kan påverka flyttfågelbeståndet på Naturaområdet Hanhikeidas och samtidigt också det häckande fågelbeståndet. Det har inte gjorts några egentliga utredningar om flyttfågeln på Hanhikeidas, varför Forststyrelsen anser att utredningen av flyttfågelbeståndet måste utvidgas så att den också gäller Hanhikeidas för att man överhuvudtaget ska kunna bedöma projektets konsekvenser för Naturaområdets skyddsvärden. Forststyrelsen anser att det är viktigt att bedöma projektets konsekvenser för Naturaområdena tillsammans med de övriga projekten som planeras i området.

Österbottens svenska producentförbund r.f.

Österbottens svenska producentförbund har i sitt utlåtande 31.5.2012 konstaterat att det i kapitel 10.1.1 låter som om det skulle vara hot om att man inte får använda skogen till jakt, rekreation, svamp- och bärplockning eller skogsbruk. Folk måste kunna röra sig i området även efter att byggarbetet är färdigt i enlighet med vad som sagts på informationsmötena.

På våren och hösten bör primärproducenternas vägbehov prioriteras, eftersom det är frågan om smala vägar och breda transporter. Det är en begränsad tid för att utföra dessa arbeten och det är viktigt att producenterna och byggprojektörerna kommunicerar så att båda parterna kan använda samma vägar utan att någondera parten behöver lida.

Huvudstaben

Huvudstaben har gett utlåtande 1.6.2012 till vindkraftsprojektets aktör, Kristinestad och Storå kommun om vindkraftsparkens konsekvenser för Forsvarsmaktens verksamhet. På basis av befintliga undersökningsresultat är konsekvenserna för radaranordningarna så obetydliga att de inte stör övervakningen på något betydande sätt. På basis av material som försvarsmaktens olika organisationer har gjort, har projektet inga betydande konsekvenser för försvarsmaktens regionala verksamhetsförutsättningar, militär luftfart eller försvarsmaktens fasta linjenät. Huvudstaben motsätter sig inte byggandet av vindkraftsparker.

Enligt Huvudstabens logistikavdelning bör punkten 10.14.3 i bedömningsprogrammet ändras till en egen underpunkt under kapitel 10, varvid den då blir punkt 10.15 Konsekvenser för radar och kommunikation. I övrigt har Huvudstabens logistikavdelning inget att anmärka på MKB-programmet för vindkraftsparkprojektet i Lakiakangas och Lappfjärd.

Huvudstabens logistikavdelning påminner om att ifall projektets planeringsgrunder väsentligt förändras, reserverar Huvudstaben sig tillfälle att på nytt bedöma radarkonsekvenserna för försvarsmaktens verksamhet.

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten, ansvarsområdet för trafik och infrastruktur

Enligt utkastet till miljöministeriets anvisning för planering av vindkraftsbyggande bör den tekniska beskrivningen av vindkraftsprojekt omfatta en beskrivning av vindkraftsparkens byggsleden innefattande transporter av kraftverkskomponenter och tidtabell för byggarbetet. På grund av att vindkraftverken är så stora är det ändamålsenligt att utreda i MKB-beskrivningen transportsträckorna och riskobjekt i vägnätet eller hinder såsom t.ex. broar.

I bedömningsbeskrivningen är det också bra att framföra förändringen av den tunga trafikmängden/vindkraftverk eller vindkraftsområde samt ändringen av trafikmängderna.

Trafikverket har gett ut en vindkraftsanvisning, i vilken man berättar om kraven på vindkraftverkens avstånd till trafikleder. I samma anvisning förutsätts en utredning om isslungning från kraftverken och den risk som detta medför för trafiken på trafiklederna.

Åsikt 1

Med tanke på de konstaterade olägenheter som vindkraften för med sig, bör vindkraftverken placeras på några kilometers avstånd från bosättningen.

Eftersom Harjavalntalinen går genom produktionsområdet skall en inmatningsstation byggas på produktionsområdet. Vem som bygger och hur bör utredas parterna emellan. Detta är att se som en principfråga vid produktion av el med vindkraft. Att hitta områden nära stamnätet har ju varit ett viktigt kriterium med tanke på placeringen av vindkraft. Går det ändå inte att få in producerad energi vid dylika produktionsområden, utan att tiotals kilometer långa linjegator skall byggas till lämplig inmatningsstation, är dårskapen fullständig. Fingrid i samarbete med vindkraftsbolagen skall åläggas att utarbeta tekniska lösningar för inmatning av el vid produktionsområden i anslutning till högspänningslinjer. Detta borde också slås fast i lag och förordning.

På det aktuella området kommer det att finnas en 400 kV:s och 110 kV:s högspänningslinje. En breddning av denna linjegata med ytterligare tre till fyra 110 kV:s linjer är ju helt vansinnigt. Åsiktsframförarna motsätter sig ett dylikt förfarande å det bestämdaste. Det kan väl inte vara någon idé att hugga ner mer energi än vad vindkraftsparkerna kommer att producera.

Slutar det så att någon gång i framtiden kommer vindkraftsbolagen mot alla odds att våldföra sig på markägarna genom dragningen av elledningar till Kristinestad, kräver vi samma ersättning som de som får ett vindkraftverk på sin mark. Det kan inte vara någon skillnad om man måste hugga ner skogen för ett vindkraftverk eller en elledning.

Det man börjar fråga sig, med tanke på de tusentals hektar skog som skall avverkas p.g.a. de vindkraftsplaner som finns, är om inte avlägsen åkermark och öppna slätter mera borde aktualiseras vid placeringen av vindkraft.

De otaliga vindkraftsprojekt som aktualiserats i regionen gör att man undrar huruvida det är hästen eller kärran som går före. Åsiktsframförarna efterlyser mera forskning och innovationer vad gäller elöverföring. Motto bör vara mera el genom finare kabel i marken.

Åsikt 2

Åsiktsframföraren misstänker om en industriell vindkraftsproduktion enligt den planerade är rätt sätt att ens delvis lösa klimatförändringsproblemet. Man bör gynna småskaligare lösningar, varför vindkraftsparkerna i Lappfjärd och Lakiakangas inte bör byggas. Åsiktsframföraren anser att den största olägenheten är att skogsområdet splittras och att det blir svårare att bedriva skogsbruk. Det blir osäkert att vistas i området.

Varje dag kommer det att förekomma olägenheter av buller och rotorbladens flimrande och skogsfriden i Lakiakangas försvinner. Störningarna kommer i synnerhet att infalla på sommaren. Det finns också risk för att fåglarna som häckar i området kolliderar med rotorbladen och att häckningen störs. Vindkraftverken bör inte byggas direkt i ett grundvattenområde, eftersom det kan inträffa olyckor med okontrollerat läckande olja i terrängen. Förändringen av landskapet kommer också att vara betydande.

Åsiktsframföraren anser att området i Lappfjärd har behandlats noggrannare än Lakiakangas. Området är också mer än i sporadiskt rekreations- och fritidsbruk. Dessutom har arrendeavtal ännu inte gjorts med alla markägare. I projektets uppföljningsgrupp finns ingen representant för jaktföreningen i Vanhakylä och inte heller för byföreningarna. Varifrån tas grus/kross för fundamenten och vägarna? Är vindkraftsparken farlig? Vilka är konsekvenserna av projektet för grundvattnen och Lappfjärds å?

Om projektet trots allt genomförs, yrkar åsiktsframföraren på att den projektansvarige åläggs att göra upp arrendeavtal med alla villiga markägare. Detta bör ske på samma villkor i vilket skede av projektets fas som helst och även när projektet har slutförts. Åsiktsframförarna motsätter sig dock projektet.